

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
3. AVGUST
1988

Letnik XLIII.
Štev. 33 (2393)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
700 din

P. b. b.

Sklad za pravno samopomoč

ZSO, NSKS ter Nadstrankarski komite za obrambo dvojezičnega šolstva so pri Zvezi-bank odprli „Sklad za pravno samopomoč“. Pozivamo vse rojake, da podprete financiranje stroškov, ki so povezani s pritožbami v zvezi z dvojezičnim šolstvom. Konto štev. 33050 „pravna pomoč“.

A.I.D.L.C.M. obsodilo šolsko ločevanje!

Mednarodno združenje za zaščito ogroženih jezikov in kultur A.I.D.L.C.M. je na kongresu v Belgiji, in sicer v valonskem mestu Liežu (Liege), obravnavalo tudi vprašanje novega šolskega zakona na južnem Koroškem. V posebni resoluciji, naslovljeni avstrijski zvezni vladi, ta mednarodna organizacija ugotavlja, da je na Koroškem na-

daljnji razvoj odnosov med večino in manjšino zaradi sprejetja novega šolskega zakona ogrožen ter da obstaja nevarnost, da škode, ki izvirajo iz ločevanja, ne bo mogoče popraviti. Kongresa se je udeležilo okoli 1100 delegatov, ki so zastopali nad 20 narodnih skupnosti iz Evrope in Južne Amerike. (Več o kongresu berite na 2. strani).

Vsi, ki še niso izkoristili dopusta, se lahko veselijo, saj vremenoslovci tudi za prihodnje dneve napovedujejo prav tako sončno vreme, kot je bilo do sedaj. Poletni ni lepšega, kot hladno jezero ali morje, v katerem se človek vsaj za trenutek sprostí in ohladi. Sončno dnevi pa imajo tudi slabo stran. Medtem, ko narašča število nočitev v turističnih podjetjih, pa kmetje že težko čakajo prve kapljice dežja za suhe travnike.

Razrede delijo z zidovi: dežela izvaja ločevanje

Tik pred zaključkom šolskega leta je južnokoroške šole obiskala neka „pedagoška komisija deželne vlade“, v kateri sta sodelovala tudi nadzornika Weihs in Wiegele, in občinam odredila, kako naj preuredijo šole, da bi lahko izvedli ločevanje otrok. Ker ta komisija svojega dela očitno ni opravila v popolnosti, se je takoj po začetku počitnic pojavila še druga, gradbena komisija. Le-ta pa je župane in ravnatelje šol prisilila, da morajo v nekatere

učilnice postaviti ločitvene stene. To se je zgodilo na primer v Globasnici, kjer so delavci že vzgradili dodatne zidove (glej 6. stran). Izvedbo je morala razpisati občina, stroške (nad 300.000 šilingov) pa bo poravnala deželna vlada (te stroške je pripravljena prevzeti tudi v drugih občinah).

Koordinator posebne komisije Strokovnega združenja pedagoških delavcev, ki spremlja razvoj ob izvajanju ločitvenega šolskega zakona,

dr. Teodor Domej je v pogovoru za Slovenski vestnik poudaril, da „v narodnostno mešanem delu Koroške zakonodajalčeva beseda postaja zid. Prvič v naši šolski zgodovini postavljajo zidove, da bi z njimi ločevali šolarje po učnem jeziku. Slovencem nenaklonjene skupine so izsilile, da bo imel del otrok in staršev v šoli 'mir' pred slovensčino. In to v dvojnem pomenu besede: v narečju namreč ponekod pravijo zidu tudi mir.“

Novi šolski zakon bo koroške davkoplačevalce stal letno okoli 50 milijonov, je naglasil Domej. „Denar pa tokrat očitno ne igra vloge. Kaže, da ga za gradbena dela in za dodatne učitelje ne bo zmanjkalo. Nasprotno pa je bilo zadnja desetletja, ko je denarja menda vedno primanjkovalo, če je šlo za notranje izboljšanje dvojezičnega pouka, npr. za slovenske šolske knjige in druga učila“, je ob koncu razgovora dejal Teodor Domej!

Proces v Ljubljani

„Vest, da so v Jugoslaviji, ki se ponaša z enakopravnostjo narodov in narodnosti, s procesom pred vojaškim sodiščem kršili osnovno načelo enakopravnosti, pravico do uporabe materinega jezika, nas navdaja s skrbjo. Ta razvoj gotovo škoduje sožitju v Jugoslaviji, hkrati pa omogoča nemškonomacionalnim silam na Koroškem, da še stopnjuje gonjo proti slovenskemu jeziku pred koroškimi uradi“, je k ljubljanskemu procesu izjavil predsednik ZSO Feliks Wieser. (Več o procesu na 2. strani.)

PREBERITE

na strani

- 3 Mednarodni obzornik
- 4 Brezence morajo ostati čiste
- 5 Diese Woche im Slovenski vestnik
- 6 Nove knjige ob obletnici anšlusa
- 7 S Slovenskim vestnikom na morje
- 9 Knjiga o Lužiških Srbih
- 9 Tajnik DSPA odstopil
- 11 Tedenski pregled televizije in radia
- 12 SAK ima novo predsedstvo

Slika: Mohar

Slovenski atletski klub slavil s 3:1

SAK je tudi letos uspel napredovati v tekmovanju za avstrijski nogometni pokal. Moštvo, zbrano okrog kape-

tana Miha Kreutza (desno) in trenerja Lojza Jagodiča (levo), je po podaljškem premagalo Matrei s 3:1. Junak

tekme je bil prav gotovo Arthur Hanser, ki je dosegel en gol, dva pa pripravil. Več o tekmi berite na 12. strani.

Bodo NDP le prepovedali?

Po razsodbi ustavnega sodišča, da je NDP (Nationaldemokratische Partei), katere predsednik Norbert Burger se na raznih srečanjih brati s predsednikom FP Haiderjem in znanim ekspanzionistom desnega ekstremizma Scrinzijem, protiustavna, se je zdaj oglašil avstrijski notranji minister Blecha. V razgovoru za ORF je dejal, da razsodbo ustavnega sodišča pozdravlja, ter da razmišlja o tem, ali ne bi NDP prepovedali tudi kot društvo. Čeprav je to pravilno in potrebno, pa se znova postavlja vprašanje, kako je bilo sploh mogoče, da so oblasti dovolile Burgerjevo kandidacijo za avstrijskega zveznega predsednika.

Kot smo poročali, zahteva ZSO, da po razsodbi ustavnega sodišča o NDP preverijo tudi delovanje nekaterih koroških organizacij in skupin.

KOMENTAR

dr.
FRANCIJA
ZWITTER
ml.

SLOVENSKA
SAMOSTOJNOST

Godpodarska kriza, v katero je zabredla – kakor mnoge druge države – tudi Jugoslavija, je vzrok za čedalje močnejše izraze nezadovoljstva jugoslovanskega prebivalstva. Upad realnih dohodkov in življenjskega standarda, hkrati pa odkrivanje kar neverjetnih ekonomsko-političnih škandalov (Agrokomerc i. dr.), v katere so vpleteni visoki državni, politični in gospodarski funkcionarji, nikakor ne privedejo do večjega zaupanja v državne ali partijske oblasti.

Svoje nezadovoljstvo so delavci v zadnjih mesecih izpričevali s številnimi in množičnimi demonstracijami pred beograjskim parlamentom. Titove slike na čelu demonstrantov, rdeče zastave ter vedno znova zapeta partijska himna pa hkrati izpričujejo njihovo lojalnost do zgodovine države, ki so si jo sami izborili in ki jo hočejo imeti takšno, kakršno so si zamislili v času NOB in v času boja proti kominformu: gospodarsko in politično uspešno ter samostojno socialistično in federativno republiko, ki jo sestavljajo enakopravni narodi.

Pojavljajo pa se tudi sile, ki bi kaj rade ribarile v kalnem: obstoječa razumljiva nejevolja nad ekonomskim položajem naj služi netenju mednarodnih sporov. Ob tem je posebno priljubljeno izigravanje bolj razvitih področij Jugoslavije proti manj razvitim in širjenje nacionalističnih predsodkov. Tam albanski terorizem proti Srbom, tu slovenska ošabnost proti „južnim bratom“ itd.

Vsak, ki misli, da je končno napočil čas za proglasitev „slovenske samostojnosti“, naj se zaveda, da je bil slovenski narod v svoji zgodovini v neprimerno večji meri žrtev avstrijsko-nemškega imperializma in italijanskega d'Annunzizma kot pa doždevnega ali včasih tudi resničnega srbskega unitarizma. Svojo državno pravno in narodno samostojnost si je priboril v NOB in pridobil v SFRJ Jugoslaviji in si jo bo v njej tudi ohranil – ali pa jo v nasprotnem primeru v perspektivi dokončno izgubil.

A.I.D.L.C.M.
protestira
pri vladi

Iz Belgije poroča
dr. Franci Zwitter, ml.

Posebno ogorčen je kongres A.I.D.L.C.M. nad sklepom novele k manjšinskemu šolskemu zakonu za Koroško, ki uresničuje zahteve manjšini sovražnih sil po ločevanju učencev po jezikovnih kriterijih. „Ta zakon predstavlja jasno preziranje nazorov ogromne večine slovenske narodne skupnosti. Sprejetje nove šolske rešitve nasprotuje torej tudi načelu, po katerem naj se sklepajo narodnoskupinski zakoni samo v soglasju s prizadeto narodno skupnostjo. Zaskrbljeni opazujemo nadaljnji razvoj odnosov med večino in manjšino na Koroškem in ugotavljamo nevarnost težko popravljive ločitve obeh narodov.“

Naša solidarnost velja slovenski narodni skupnosti in tistim delom demokratičnega avstrijskega prebivalstva, ki se zavzemajo za ohranitev in razvoj skupnega dvojezičnega in interkulturalnega osnovnega šolstva.

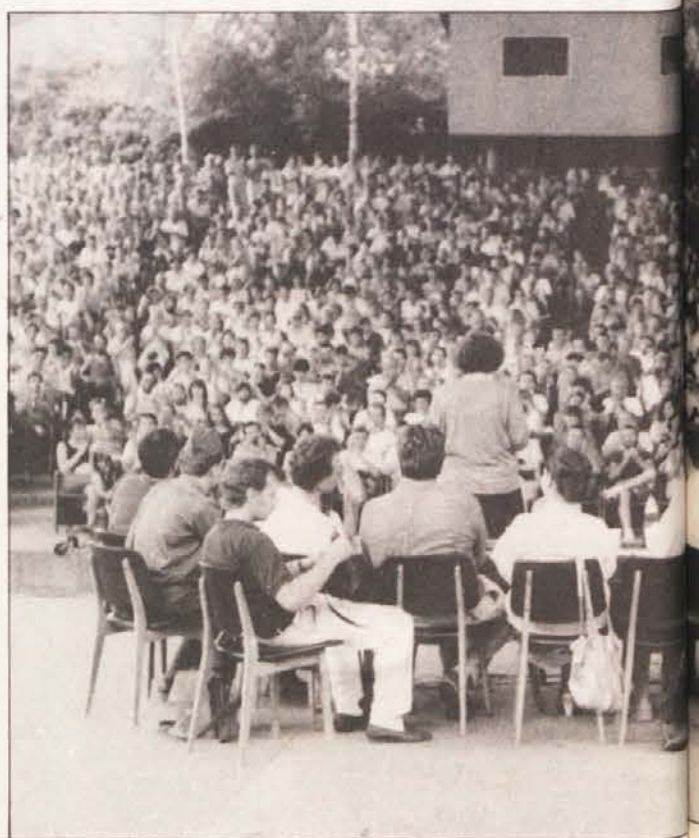
To je jedro resolucije, naslovljene avstrijski zvezni vladi, ki jo je soglasno potrdil XIV. kongres Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur (A.I.D.L.C.M.), ki je zasedal od 26. do 31. julija v valonskem Liežu (Liege), na osnovi obširnega poročila slovenske delegacije iz Avstrije, ki so jo sestavljali podpredsednik A.I.D.L.C.M. dr. Franci Zwitter, st., Tomaž Ogris za SPZ ter dr. Franci Zwitter, ml. za ZSO.

Okoli 1100 delegatov, ki je zastopalo skupno nad 20 narodnih skupnosti iz Evrope in Južne Amerike, je izčrpno obravnavalo položaj manjšin v svojih deželah in izmenjalo svoje izkušnje pri svojih prizadevanjih za obstoj in razvoj svojih narodnosti. Letošnjega kongresa A.I.D.L.C.M. so se prvič udeležili kot opazovalci tudi gradiščanski Madžari, ki bodo v prihodnjem letu sklepali o morebitnem pristopu k tej mednarodni manjšinski organizaciji.

Na pobudo slovenske delegacije je bilo naslovljeno tudi protestno pismo mednarodni konferenci za varnost in sodelovanje v Evropi v zvezi s protimanjšinskimi ukrepi romunske vlade.

Zaključne volitve so v bistvu potrdile stari odbor: za predsednika je bil ponovno izvoljen Katalonec Jorge Costa i Roca, za generalnega tajnika Valonec Paul Lefin, medtem ko je bil dr. Franci Zwitter, st. zopet izvoljen za enega izmed podpredsednikov tega združenja. Dr. Borut Marjan Sturm ostaja še nadalje teritorialni sekretar za avstrijsko območje.

Preteklo sredo popoldne je senat vojaškega sodišča v Ljubljani izrekel prvostopenjsko sodbo štirim obtožencem, katere so dolžili izdaje vojaške skrivnosti. Sodišče je obsodilo zastavnika Ivana Borštnerja na štiri leta zapora, novinarja Janez Janša ter Franci Zavrl sta obsojena na poldrugo leto in David Tasić pa na pol leta zapora. Obtoženci poudarjajo, da so obsojeni po nedolžnem in se bodo pritožili na vrhovno vojaško sodišče v Beogradu. Trenutno so na prostosti.

Razočaranje in protest
sodbe vojaškega sodišča

IZ LJUBLJANE POROČA IGOR SCHELLANDER

Obrazložitvi sodbe je smelo prisostvovati poleg svojcev obtoženih tudi dvanajst domačih novinarjev. Kakor poročajo, je predsednik senata polkovnik Djuro Vlasisavljević v izreku sodbe v glavnem citiral navedbe iz obtožnice.

Ob pol treh so obtožence izpustili. Pred sodiščem na Roški 2 jih je navdušeno pozdravilo okoli osem tisoč ljudi. Vsi štirje so množici na kratko spregovorili nekaj besed preko mikrofona, nato so odšli s svojci. Za 5. uro popoldne je Odbor za varstvo človekovih pravic sklical zborovanje v Križankah. Dva tisoč udeležencev so predstavniki odbora informirali o poteku procesa, počutju obtoženih ter ob zavzetem sodelovanju navzočih razpravljali o nadaljnji dejavnosti odbora v slovenski in jugoslovanski javnosti. Predsednik

odbora Igor Bavčar je sodbo zavrnil kot nelegalno in nelegitimno. Proces da je po njegovem v bistvu konstrukt in se je kot tak že zdavnaj spremenil v politični proces. Matevž Krivic je predlagal, naj slovenskemu in državnemu predsedstvu kakor tudi obema skupščinama naslovijo zahtevo po razjasnitvi vsebine vojaškega dokumenta, zaradi katerega so bili prizadeti obtoženi ter njegovi javni oceni, saj je v javnosti močno izražen sum, da gre za dokument, ki zadeva tako imenovano notranjo varnost države in s tem v zvezi tudi čedalje bolj obravnavano vlogo vojske pri „varovanju ustavne ureditve“.

Predsednik Zveze socialistične mladine Slovenije Jože Školjc je dejal, da so vsi pričakovali oprostilo sodbo. Potek procesa da upravičeno povzroča

„veliko domnev, zaradi katerih se lahko upravičeno dvomijo v institucije in njihov namen v zvezi s tem procesom. Mladinska organizacija ne bi bila brezbržna ob dejstvu, da ljudje začenejo odkrito dvomiti v posamezne državne institucije in tudi v celoten sistem...“ Zdel se je, da se za revizijo sodbe javni, civilni proces. Za napad na enakopravnost in pravno državo v Jugoslaviji. Proces označila tudi prednica Odbora za človekove pravice v Beogradu dr. Svetlana Skabšak.

Dan pozneje, v četrtek, 28. julija t. l., so Franci Zwitter, st. in David Tasić, st. posebni tiskovni konferenci sami nekoliko poročali o poteku procesa, priporu in nadaljnjih perspektivah, vendar so bili tem videti precej zadržani. Zadeva se nikakor ni zaključila. Janša je ponovil svoje mnenje, da je bila sodba napisana že 31. majem in da glede prihodnosti

ZKP se pelje
v Dachau

Zveza koroških partizanov v soboto, 24. septembra na enodnevni izlet in ogled koncentracijskega taborišča, Dachau na Bavarskem. Peljal bo avtobus, cena po osebi pa bo znašala približno 350 šilingov, je sporočil predsednik ZKP. Prijave in vplačila je mogoče opraviti do 10. septembra na Zvezi koroških partizanov (Tarviser Str. 16, tel.: 51 43 00 / 60). O točnem času odhoda, natančnem programu in drugih podrobnostih bomo ceneje bralce in bralce pravočasno obvestili.

Spet atentati
v Boznu

Na Južnem Tirolskem je v noči med soboto in nedeljo spet pokalo. Kar trije bombni atentati v Boznu in v 20 kilometrov oddaljenem Waidbrucku so povzročili ogromno škodo, hkrati pa sta bila lahko ranjena dva človeka. Objekta napadov sta bila trgovinsko poslopje ter električna centrala. Policija je tam našla tudi letak z napisom „Ein Tirol“, zato za storilce sumi nemško-nacionalne kroge, ki so proti novemu statutu avtonomije. V treh mesecih je eksplodiralo že 14 bomb. O storilcih ni sledu.

Novi konflikti
na Kosovu?

Član predsedstva CK ZKJ Franc Šetinc vidi v primeru ponovnih konfliktov med Srbi, Črnogorci in Albanci na Kosovu „katastrofalne posledice“, podpredsednik Predsedstva SFRJ Stane Dolanc nevarnost za notranjo varnost. Položaj na Kosovu je bil med drugim osrednja tema dvajseturnega zasedanja CK ZKJ, na katerem udeleženci niso uspeli sprejeti bistvenih sklepov o novih smernicah. Posebna delovna skupina naj zdaj raziše vzroke nesoglasij. O tem bodo razpravljali jeseni.

Milan Kučan: Obeležje političnega procesa

Predsednik Zveze komunistov Slovenije Milan Kučan je preteklo sredo pred člani CK ZKS kritično ocenil postopek vojaškega sodišča proti Borštnarju, Janši, Tasiću in Zavrli. Vodenje postopka v srbohrvaškem jeziku je po njegovem mnenju poseglo v suverenost in enakopravnost slovenskega naroda, ustavna določila o rabi jezikov narodov in narodnosti niso bila upoštevana. Kučan je zlasti kritiziral dejstvo, da je proces ne glede na to, da je bil začel zaradi suma izdaje vojaških skrivnosti, „dobil obeležje političnega procesa. Zakaj in kaj vse je na to vplivalo, bo moralo biti predmet posebne politične analize“, je dejal Kučan. To dejstvo namreč slabša politično razpoloženje v Sloveniji, hkrati pa ima celo negativne posledice za slovenske manjšine v Avstriji in Italiji – storjena je bila napaka, ki je škodovala njihovi borbi za enakopravnost, je izpostavil predsednik predstava ZKS. Konzervativne sile, tako je menil Kučan, so to že izrabile za protislovensko in protijugoslovansko propagando; o tem se je mogoče prepričati ob branju koroškega časopisa ali poslušanju tržaškega radia. Kučan je s pomisleki seznanil tudi predsedstvo CK ZKJ, ki bo kmalu o tem razpravljalo.

Predsednik CK ZKS Milan Kučan
Slika: Mohar

zaradi

ni optimističen. Proces in sodba nista izzvala ožarjanje in proteste le v Sloveniji. Med najuglednejšimi kritiki je v slovenski in jugoslovanski javnosti nastopil predsednik predstava Zveze komunistov Slovenije Milan Kučan. Z njim Kavčič, Miloš Mikeln, Raji Pelhan, Dimitrij Rupel, Raji Seligo, Borut Šuklje in Raji Zlobec so v imenu zbora slovenskih kulturnih delavcev izjavili, da proces pred vojaškim sodiščem povezujejo „v kontekst širših političnih dogajanj, ki jih ocenjujemo kot ožarjanje pritiska na slovenske institucije in javnost v celotni Sloveniji. Slovenski kulturni delavci so na svojem zboru jeseni izjavili v zvezi s temi dogodki razpoloženje o vprašanih slovenski suverenosti, družbene forme in politične demokracije. Protestom 900 organizacij v Sloveniji so se pridružile tudi organizacije v zamejstvu.

OBZORNİK

Človek in delo v Jugoslaviji: Raje manj plače?

BEOGRAD. Predsednik ZIS Branko Mikulić je Komisiji za gospodarsko reformo predstavil izsledke javnega povpraševanja, ki ga je dal izvesti pred nedavnim. Iz podatkov je razvidno, da dve tretjini Jugoslovancev odklanjata „trdo delo in princip tržnega gospodarstva“, poroča list „Politika ekspres“.

Tako je menda 90 odstotkov povprašanih proti višjim plačam, če bi bilo s tem povezano tako trdo delo, kot ga imajo npr. zdomski delavci v tujini. Statistika pravi, da Jugoslovanci preživijo osemurni delovnik takole: dejansko delajo štiri ure, ostali

delovni čas pa porabijo za klepet ob kavi, branje časopisov in hojo po opravkih. Nadalje trideset odstotkov povprašanih odklanja preverjanje kvalitete proizvodov, 42 odstotkov pa nasprotuje tudi možnosti odpusta zaradi premajhne storilnosti. 48 odstotkov je tudi mnenja, da naj bi (tudi še vnaprej) obstajala možnost za bolniški dopust tudi brez dejanskega bolezenskega vzroka. Da večina Jugoslovancev v sednjih okoliščinah ni pripravljena več in bolje delati, je po daljših anketah že pred mesecem in pol objavil tudi zagrebški center za raziskovanje marketinga.

Stalno vmešavanje ZDA povzroča napetosti v Srednji Ameriki

SAN SALVADOR, MANAGUA. Diplomatski predstavniki ZDA se očitno preveč vmešavajo v notranje zadeve držav, v katerih zastopajo svojo državo. Pred tedni je Nikaragva pozvala ambasadorja in sedem diplomatov ZDA, naj takoj zapustijo deželo. Ameriškiemu predstavniku so očitali, da pripravlja načrte za destabilizacijo sandinistične vlade v Managvi. Reagovanja administracija je takoj odgovorila z izgonom predstavnika Nikaragve iz ZDA. Napetosti stopnjujejo tudi neuspehi pri pogajanjih z voditelji Contrasov, katere ZDA financirajo za vojno proti Nikaragvi. Do zdaj se niso priključili mirovnemu

načrtu za Srednjo Ameriko. Prikriti dejavnosti ameriških diplomatov pa so zdaj vzbudile še večjo pozornost, ko je protestiral tudi EL Salvador, srednjeameriška država, ki velja za tesnega zaveznika ZDA. Poslanci krščanskodemokratske (vladne) stranke predsednika Duarteja ter predstavniki desnoekstremne Arena-stranke so zaradi vmešavanja v notranje zadeve zahtevali odpoklic ameriškega ambasadorja Corra. Razsežnost teh dogajanj postane še jasnejša, če vemo, da se ameriške ambasade v nekaterih latinsko-ameriških državah smatrajo kar za neoficijalne vlade in se tako tudi vedejo.

Kampučija: pogajanja o premirju in procesu narodne sprave

PNOM PEN. Premier Ljudske republike Kampučije Hun Sen je predlagal mirno rešitev tako imenovanega kampučijskega vprašanja. Leta 1979 so vietnamske čete zasedle Kampučijo ter strmoglavile režim Rdečih Kmerov pod vodstvom Pol Pota. Povod vietnamske intervencije je bila genocidna politika vlade Rdečih Kmerov, zaradi katere je bilo baje ob življenje milijon Kampučijcev. 150.000 vietnamskih vojakov je nato ščitilo novo vlado Henga Samrina, vendar jim do danes ni uspelo ustaviti državljanske vojne, ki jo je vojska Pol Pota ob podpori

Kitajske vodila skupno s četami nekdanjega vladarja princa Norodoma Sihanuka ter drugimi opozicijskimi skupinami iz zaledja sosednjih držav (predvsem s Tajsko). OZN slej ko prej priznava samo nekdanjo vlado Pol Pota. Predstavniki sedanje provietnamske kampučijske vlade so že od leta 1986 naprej kazali pripravljenost za pogajanja o vladi sprave in s tem povezanim odhodom vietnamskih čet, vendar naj bi bil pogoj za to izključitev Rdečih Kmerov. Pobudo za sedanjo mirovno iniciativo je povzročil izstop princa Sihanuka iz eksilne vladne koalicije s Pol Potom.

Nova ministra

BEOGRAD. Predsednik ZIS Branko Mikulić je potrdil Slovenca Franca Horvata za novega jugoslovanskega ministra za turizem. Horvat je bil pred tem vodja podjetja Radin (hoteli in zdravilišča v Radencih in okolici). Njegov predhodnik Miodrag Mirović je šel v pokoj. Slovenec tudi na mestu gospodarskega ministra: za zveznega sekretarja za gospodarstvo je bil imenovan dr. Rado Bohinc.

V okviru rekonstrukcije ZIS je Branko Mikulić za nove člane vlade predlagal še dr. Steva Mirjanića. Dževada Mujezinovića, Jova Panajotovića in magistra Borisa Tikalovskega.

Uradni protesti proti WAA

MÜNCHEN. Odgovorni bavorski organi so prejeli nad 420.000 avstrijskih protestnih glásov in ugovorov proti gradnji naprave za obnavljanje jedrskih odpadkov (WAA Wackersdorf). Na stotine Avstrijcev je izkoristilo tudi priložnost, da tudi osebno izpovejo svoje pomisleke na posebni pravni obravnavi ugovorov v bavarskem Neunburgu am Walde. Med drugim so bili navzoči zastopniki salzburškega mestnega sveta, avstrijskih deželnih vlad, ministrice za varstvo okolja Flemmingova, zeleni parlamentarci Geyer in Wabl ter predstavniki raznih organizacij in skupin. Mariettes Flemming je izpostavila, da bo Avstrija izkoristila vse pravne možnosti za preprečitev gradnje WAA. Avstrijci bi bili močno prizadeti že pri običajnem obratovanju jedrske naprave (emisije), a kaj šele v primeru kake neizgode. Deželna vlada Predarlške je storila še korak dalje. Proti WAA se bo pritožila pri nemškem zveznem ustavnem sodišču v Karlsruheju.

10-letnica

LONDON. Louise Brown, prvi otrok, ki je bil spočet izven materinega telesa, je 25. julija dopolnila 10 let. Umetna oploditev, ki je bila leta 1978 prvič opravljena v Angliji, danes ni več senzacija ne umetnost. Strokovenjaki domnevajo, da danes živi na svetu že okoli 5.000 do 10.000 „retortnih otrok“.

Siemens premešča

MÜNCHEN/BELJAK. Vodstvo podjetja Siemens je pretekli teden oznanilo, da bo v Münchnu ukinilo proizvodni oddelek za polprevodnike (Halbleiter) ter ta del proizvodnje premestilo v Beljak. V Münchnu bo zaradi tega ukrepa ob delo 300 delavcev. Koliko novih delovnih mest bo podjetje odprlo v Beljaku, še ni znano.

Kajžnikov Hanža

Matični domovini v tolažbo: Na Koroškem je lažje priti do političnega procesa kot pa v Ljubljani. Ni treba razjeziti vojske – zadostuje že narobe zapeti deželno himno ali pa ujeziti Feldnerja...

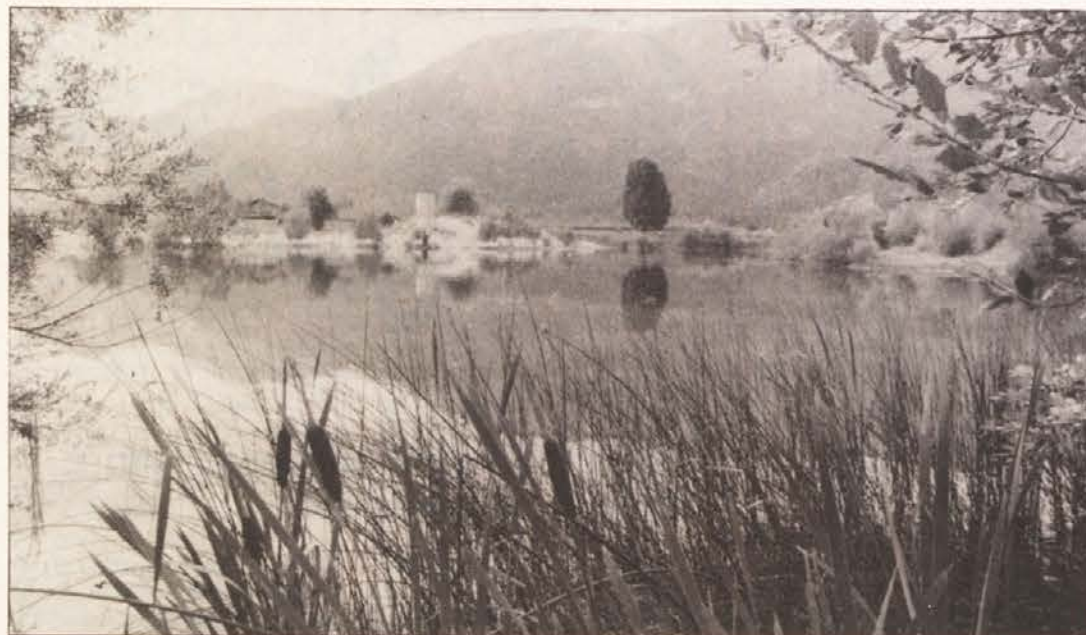
KOMENTAR

ANDREJA
MOHARJAGRADITI
HIŠO SAM –
ZLOČIN?

Očitno se je koroška Trgovska zbornica odločila, da bo nameščala samo še poklicne tajne agente. Prav v teh dneh je namreč napovedala, da bo zaposlila tudi poklicne agente, ki bodo policiji oziroma žandarmeriji prijavljali vse tiste, ki menda na črno gradijo ali pa izboljšujejo svoje hiše. To sicer ni novo – že pred petimi leti so napovedali take „kontrole“, toda doslej jih še niso izvajali.

Kaj hoče Trgovska zbornica s tem doseči? Na vsak način name-rava kaznovati vse tiste graditelje, ki si ob trdem in ponavadi slabo plačnem delu hočejo izpolniti – večinoma s krediti – osnovno pravico do lastnega stanovanja ali hiše. Toda prav to pravico pa lahko uresničijo le s svojim lastnim delom v prostem času in ob tovariški pomoči sorodnikov, sosedov in znancev. Gradbena podjetja, ki so usmerjena le v ustvarjanje čimvečjega dobička – seveda z izžemanjem – pa je za večino graditeljev predrago.

Prav zato je napoved Trgovske zbornice, da bo s tajnimi agenti zasledovala vse, ki sami gradijo, nespregledljiva. Prav poskus kriminaliziranja take gradnje pomeni hud udarec za vse socialno šibkejše v naši družbi. Seveda si kak večji podjetnik ali višji politik svoje hiše ne bo gradil sam. Prav zato pa tudi nima posluha za težave in potrebe tako imenovanih malih ljudi. Da pa jih nameravajo zdaj preganjati s tajnimi agenti in jim vcepljati občutek, da v bistvu opravljajo kaznivo dejavnost, pa gotovo presega vse mere. Prav zato pa bo tudi potrebno, da se bo Delavska zbornica dejansko uprla tem poskusom kriminalizacije delovnega ljudstva, in da bo tudi znotraj socialnega partnerstva vsaj enkrat dejansko zavrnila ta nespregledljiv napad na socialno šibke.

Tako čiste in idilične naj bi Brezence ostale tudi v bodoče

Ohranimo Brezence čiste

Pred desetletji, ko so se imeli Rožani v vročih poletnih mesecih možnost ohladiti edinole v vodah Drave, tedaj tudi še ni bilo vrsto drugih problemov. Odkar so zajezili Dravo in odkar razširjajo ceste in gradijo avtoceste, pa je v Rožu nastala vrsta umetnih ribnikov, v katerih poleti kar mrgoli kopalcev. Vrsta podjetnikov je izkopavala gramoz, jame je napolnila talna voda in s časom so nastala nova kopališča.

Eno izmed takih kopališč so Brezence (Birkenhofsee) severno od Svetne vasi. Lastnik kopališča je Erich Wieser, ki se je že pred leti boril proti onesnaženju svojega priljubljenega kopališča, ko

je podjetnik Huss na sosednjem zemljišču z zemljo in raznim odpadnim materialom zasipal gramozno jamo. Po tedanjem protestu je moral Huss zasipanje ustaviti.

Ericha Wieserja trenutno skrbi, ker podjetje „Richard Huss & Sohn“ zasipa gramozno jamo na sosednjem zemljišču z ilovnatim materialom. Erich Wieser pravi, da obstaja nevarnost, da bi ilovica na zahodni strani njegovega zemljišča zaprla dotok sveže vode, s tem pa bi nastala škoda ne samo zanj, temveč tudi za druge občane, ki se osvežujejo v tej čisti vodi. Wieser je namreč jezeru ohranil naravno okolje z loč-

jem, lokvanji, zato je zelo priljubljeno kopališče z najbolj čisto vodo. Ker se Wieser boji škode, se je pismeno obrnil na okrajno glavarstvo s prošnjo, naj prepreči dovoz ilovice.

Podjetnik Huss je na naše vprašanje, če drži, da dovažja ilovnat material iz Borovelj, kjer kopljejo kanal, in ga vsipa v svojo gramozno jamo, dejal: „Zasipamo samo z materialom z lastnega zemljišča in to je res ilovnato. Povrh tega pa je to moje zemljišče!“ Prav tako pa je zatrjeval, da ne bodo več zasipali z materialom z bivšega odlagališča v Svetni vasi, ki je prav tako na njegovem zemljišču. „Še letos bomo vse zvozili na celovško odlagališče smeti!“

Tovarna celuloze pri Beljaku obratuje še vedno le poskusno

Problemov ni konec

Tovarna celuloze v Magdalenu pri Beljaku je še slej ko prej v nepremostljivih težavah. Zdaj ji je moral celo deželni svetnik za vprašanja varstva okolja Max Rauscher podaljšati rok za poskusno proizvodnjo. Prvotno so predpisali, da mora tovarna najkasneje do 31. avgusta tega leta izvesti razne potrebne investicije, zdaj pa je Rauscher dovolil, da bo beljaška celulozorna lahko še do začetka naslednjega leta spuščala svoje neočiščene

odplake v Dravo. V primeru, da pa bo imela Drava nizko stanje vode, pa je treba računati z omejeno proizvodnjo.

Torej se tudi na tem področju kaže, da celotni projekt tovarne celuloze v Magdalenu ni zrel za uresničitev, oziroma da tudi z ogromnimi finančnimi sredstvi (doslej že več kot milijardo šilingov) ne bo mogoče iz beljaške tovarne napraviti podjetja, ki bi delovalo uspešno tako v ekološkem kot v ekonomskem pogledu.

Občine je treba
močnejše upoštevati

Na konferenci deželnih finančnih referentov so člani deželnih vlad s Koroške, Gradišanske in Štajerske zahtevali, da bi jih zvezna vlada v zakonu o finančni izravnavi upoštevala v večji meri. Predvsem so zahtevali, da bi o delu celotne vsote (gre za milijardo šilingov) razpolagale njihove vlade. Koroški finančni referent Fröhbauer se je pri tem skliceval predvsem na to, da je Koroška že itak finančno šibka, saj jo tarejo tudi negativne posledice slabo razvite industrije.

V sklopu z razpravo o novem zakonu o finančni izravnavi je treba podvomiti v pripravljenost zvezne vlade, da bi finančno šibkim enotam (deželam, občinam) namenjala večji delež takomenovanih deljivih davčnih dohodkov. Še posebej kritična je situacija za manjše občine, ki nimajo razvite industrije in drugih gospodarskih panog. Prav te občine še najbolj občutijo krivični razdelitveni ključ, saj v bistvu nimajo možnosti, da bi po določitvah zakona o finančni izravnavi prejeli kakšna sredstva za la-

stni proračun. Tudi zato te občine skoraj niso več v stanju, da bi izvajale komunalne dejavnosti (ceste, stanovanja,...) Povrh pa morajo občine plačevati vedno višje prispevke deželi (za šole, bolnice,...). Treba bo torej doseči spremembo zakona, ki bo dodeljeval občinam večji delež in deželam samostojnejše razpolaganje z dodeljenimi zveznimi sredstvi.

-ma

Na prodaj
gradbene
parcele –
lepa legav zgornjih
Libučah.Interesenti naj se
javijo na telefon-
sko številko
0 42 36 / 20 76.NA
KRATKO

Alpe-Jadran

Bavarska deželna vlada je sklenila, da zaprosi pri sedanjem predsedniku delovne skupnosti Alpe-Jadran Leopoldu Wagnerju za sprejem med redno članstvo delovne skupnosti. Doslej je imela Bavarska, čeprav je bila med soustanoviteljicami delovne skupnosti, le status aktivne opazovalke. Bavarska bi bila že 15. redna članica te delovne skupnosti, ki zajema posamezne dežele iz Avstrije, Italije in Madžarske, iz Jugoslavije pa sta vanjo vključeni republiki Slovenija in Hrvaška.

13.–21.8.1988
Celovski sejem

Celovski sejem, ki bo potekal od 13. do 21. avgusta na celovškem sejmskem razstavišču, pripravlja široko ponudbo. Na njem bo nad 1000 razstavljalcev iz 20 dežel prikazalo novosti s področja kmetijskih strojev, obiskovalci si bodo lahko ogledali naselje montažnih hišic, opremo za ureditev stanovanja in gospodinjstva, nena zadnje pa bo na celovski sejem predvsem mlajše obiskovalce vabil raznolik zabavni park. Sejmišče bo odprto vsak dan od 9. do 18. ure, vsem, ki pa bodo željni razvedrila, pa bo od 18. ure dalje na voljo brezplačen vstop v zabavni park! Organizatorji pričakujejo velik odziv domačih in tujih obiskovalcev.

Turizem: Bilanca smrti narašča

Čas poletnega turizma ni samo čas oddiha. Mnogi se s svojega dopusta ob jezerih, morju (samo na obalah Jadrana je trenutno nad pol milijona gostov!) ali v gorah ne vrnejo več. Želja po užitku in doživetjih, ki jih turistična industrija vse bolj postavlja kot osrednji cilj turizma, je lahko marsikdaj tudi usodna: vse več je nesreč in dostikrat temu niso krive zgolj slučajne ali vremenske okoliščine. To velja predvsem za promet, ki predvsem ob začetku počitnic spremeni avtoceste med severom in jugom v eno samo pločevinasto kačo.

Smrt na cestah ima letos dobro košnjo. V prvi polovici letošnjega leta je na avstrijskih cestah v prometnih nesrečah umrlo 160 ljudi več kakor v istem obdobju lani. Tudi absolutno število prometnih nesreč s poškodovanimi osebami je naraslo: letos jih je bilo 19.591, kar je za 1.641 (ali 9,1%) več kot lani, pri tem pa sta bila ranjena 25.502 človeka (+ 1.767 ali 7,4%). Smrt kosi neusmiljeno: lani jih je pobrala v prvem polletju 492, letos že 652. Tudi na Koroškem se je bilanca nesreč s smrtnim izidom ali telesnimi poškodbami oseb povečala. V prvem polletju so zabeležili 1.368 nesreč, pri katerih je bilo poškodovanih 1.804 oseb, 52 pa jih je umrlo.

Kajpada v vse te prometne nesreče niso vpleteni zgolj tujci, pač pa v veliki meri tudi domačini. Večji promet stopnjuje tveganje.

Dirjanje, alkohol in lakomiselnost so vzroki, ki so mnogokrat usodni predvsem za mlajše voznike.

Podatki kar precej jasno kažejo, da je vsaka javna iniciativa proti naraščanju prometnih nesreč (npr. akcija „minus deset odstotkov“ v TV) klavrno propadla. Kuratorij za prometno varnost s tem v zvezi ugotavlja, da je bilo zaradi ostrejšega nastopa eksekutive ob veliki noči in ob binkošnih število nesreč znatno manjše. Zato zahteva strožji nadzor prometa. Kot najpogostejši vzrok prometnih nesreč eksekutiva ugotavlja preokračanje predpisane največje hitrosti na cestah. Naraščanje nesreč je zato nekaterim dober argument za zahtevo po nižjih hitrostnih mejah na avstrijskih cestah. Medtem pa so v Italiji že pravočasno pred začetkom turistične sezone uvedli nove omejitve hitrosti. Tako na avtocestah ni dovoljeno voziti hitreje od 110 km/h, na navadnih cestah pa velja omejitev hitrosti 90 km/h. Dirkačem grozi neusmiljena kazni: kogar bodo zalotili, lahko karabinerjem odšteje 2.000 šilingov, preokračanje dovoljene hitrosti za več kakor 10 km/h pa lahko stane tudi do 8.000 šilingov. Kajpada lahko take kazni marsikomu zagrenijo dopustni užitek še preden prispe na svoj cilj. Potnikom je torej priporočati – zlasti ob vročih dneh – previdno vožnjo, posebej pa previdnost na italijanskih avtocestah! Sprememba hitrosti velja do 11. septembra.

DIESE WOCH IM

SLOVENSKI
VESTNIK

Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

Enttäuschung und Empörung über Urteil des Militärgerichts in Ljubljana

Am vergangenen Donnerstag verkündete das Senat des Militärgerichts in Ljubljana in der ersten Instanz das Urteil über die des Verrats militärischer Geheimnisse angeklagten Journalisten Janez Janša, David Tasić, Franci Zavrl und den Offizier Ivan Borštner. Die Angeklagten betonten, daß sie zu unrecht verurteilt wurden und kündigten Berufung an. Zur Zeit befinden sie sich auf freiem Fuß.

Bei der Urteilsverkündung durften neben den vier Angeklagten die Angehörigen sowie zwölf slowenische Journalisten sein. Nach Auskunft letzterer zitierte der Vorsitzende des Senats, Oberst Djuro Vlaisavljevič, beim Urteilspruch vorwiegend aus der Anklageschrift. Borštner wurde zu vier Jahren Haft verurteilt, Janša und Zavrl zu eineinhalb und Tasić zu fünf Monat. An Kuriositäten in der Urteilsbegründung fehlte es nicht. So wurde Janša und Zavrl als erschwerende Tatsache angelastet, daß sie (aufgrund ihrer journalistischen Schwerpunkte) 'Militär-Spezialisten' seien und sich überdies während ihres Grundwehrdienstes als gute Soldaten ausgezeichnet hätten. Janša wurde auch vorgeworfen, er hätte seine Intelligenz falsch zur Anwendung

gebracht. Für Tasić hingegen konstatierten die Militär Richter als mildernden Umstand, daß er seinen Grundwehrdienst noch nicht geleistet hat...

Die Angeklagten wurden vor dem Gericht von achttausend Menschen begeistert empfangen. Am selben Nachmittag noch berief der Ausschuß zur Wahrung der Menschenrechte im Freilichttheater Ljubljana-Križanke eine öffentliche Versammlung ein, zu der zweitausend Teilnehmer kamen. Der Vorsitzende des Ausschusses, Igor Bavčar, informierte über

den Verlauf des Prozesses. Dieser sei verfassungswidrig, das Urteil illegitim. Der Prozeß sei eigentlich nur ein Konstrukt, und als solcher wäre er schon längst auf die Ebene eines politischen Prozesses gehoben worden. Die ausschließliche Verwendung der serbo-kroatischen Sprache wurde als diskriminierend bezeichnet. Eine ähnliche Stellungnahme gab es auch seitens des Vorsitzenden des Bundes der Kommunisten Sloweniens, Milan Kučan sowie auch von anderen prominenten Persönlichkeiten.

Die slowenische Öffentlichkeit lehnt das Urteil ab.

Kärntner „Wände“ – Trennung wird restriktiv durchgesetzt

„Im gemischtsprachigen Teil Kärntens wird das Wort des Gesetzgebers zur Wand. Zum ersten Mal in der Geschichte des Schulwesens werden nämlich Wände aufgestellt, mit welchen die Schüler nach unterrichtssprachlichen Kriterien getrennt werden“, erklärte der Koordinator der Schulkommission der Pädagogischen Fachvereinigung, Dr. Teodor Domej, in einer Stellungnahme für Slovenski vestnik. Tatsache ist, daß an einigen Schulen ohnehin kleine Klassenräume durch neue Zwi-

schenwände geteilt werden. Diese baulichen Maßnahmen, die den Gemeinden über Weisung von Kommissionen der Kärntner Landesregierung aufgezwungen werden, sollen anscheinend garantieren, daß die Trennung der Kinder restriktiv durchgeführt wird. Slovenski vestnik stellt auf den Seiten 6 und 7 dar, wie in der Volksschule Globasnitz/Globasnica bereits schalldichte Holzwände eingebaut werden.

Domej führte auch aus, daß das neue Schulgesetz die Kärntner Steuerzahler jährlich rund 50 Millionen Schilling kosten wird. „Das Geld spielt diesmal anscheinend keine Rolle, wird es doch ohne Widerspruch sowohl für die zusätzlichen Lehrer als auch für die baulichen Maßnahmen zur Verfügung gestellt. In den letzten Jahrzehnten war es gerade umgekehrt, vor allem dann, wenn es um die inhaltliche Verbesserung des zweisprachigen Unterrichts ging: etwa um slowenische Schulbücher oder andere Lehrbehelfe.“

A.I.D.L.C.M. protestiert

In Liege (Belgien) fand der XIV. A.I.D.L.C.M. – (Kongreß der Internationalen Vereinigung zum Schutz bedrohter Sprachen und Kulturen) statt, bei dem die Delegierten auch eine Resolution an die österreichische Bundesregierung verabschiedeten. Besonders bestürzt ist der A.I.D.L.C.M. – Kongreß über den Beschluß der Novelle zum Minderheitenschulwesen, der die Trennung der Schulkinder nach unterrichtssprachlichen Kriterien vorsieht und somit den Forderungen der minderheitenfeindlichen Kräfte im Lande entspricht. Die Delegierten sind besonders über die Entwicklung der Beziehungen zwischen Mehrheit und Minderheit und warnen vor einer kaum wieder gutzumachenden Trennung beider Volksgruppen in Kärnten. Die Solidarität der Delegierten gilt der slowenischen Volksgruppe und jenen demokratischen Österreichern, die sich für die Erhaltung und für den Ausbau des zweisprachigen Schulwesens einsetzen.

Za mamico:
prehrana in gospodinjstvo

Za Petro in Tomaža:
modni svet

Za gospodično Helgo:
ureditev stanovanja
in bivanja

Za vso družino:
zabavni park

Za atija:
svet gradnje

Za strica Martina:
naselje montažnih hišic

Za Andreja:
kmetijski stroji in
ogled živine

Nad 1000
razstavljalcev iz
20 dežel. Srečanje ob
vinu in pivu!
Sejmišče dnevno
odprto od 9. do 18.
ure. Od 18. ure dalje
brezplačen vstop v
zabavni park!

CELOVŠKI SEJEM
od 13.–21. avgusta 88

1938 – 1988: Literatura in preteklost

„Druga Avstrija“ Zgodbe o upor

IGOR SCHELLANDER

Štiri stoletja avstrijske preteklosti kajpada ni zgolj zgodovina avstrijskih cesarjev in dvornih zapletov. Medtem ko učbeniki opisujejo, kako so evropski vladarji plesali na dunajskem kongresu, sta se Hannes Hofbauer in Andrea Komlosy lotila avstrijske zgodovine na drugačen način. V knjigi „Das andere

mere upora v različnih zgodovinskih obdobjih in družbenih okoliščinah: kmečke upore, boj dunajskih meščanov za privilegije, sojenja čarovništvu, usode posameznikov (Grasel – „socialbandit“ iz Waldviertla), revolte delavstva, revolucijske poskuse po zlomu monarhije, protifašistični upor v oboroževalni industriji in v taboriščih (po pripovedih Hanne Sturm in Hermanns Langbeina).

Slika: ORF

Vstaje delavstva so rodile leta 1918 republiko Avstrijo.

Österreich“/Drugačna Avstrija (založba Promedia, Dunaj) obravnava primere upora malega človeka v teku štirih stoletij.

Ob tem se avtorja poslužujeta zelo privlačnega načina dokumentiranja avstrijskih tradicij upora. Scenski uvod v obdobje in razmere, seznanitev z (včasih izmišljenimi, dostikrat pa dejansko živčimi) osebami ponese bralca naravnost v doživljanje zgodovinskih dogodkov. Pripoved v odlomkih animira fantazijo, poenostavlja razumevanje. Vsakemu scenskemu odlomku pa sledi poljudno spisana dokumentacija zgodovinskega dogodka, socialnega ter družbenega konteksta zadevnega obdobja. Avtorja zavestno – v prid boljši čitljivosti teksta – opuščata znanstveni način citiranja (opombe so na koncu knjige), tako da ima bralec bolj ali manj (tudi beletristično mikavno) vrsto zgodovinske čitanke.

Avtorja sama opozarjata, da delo kajpada ni dokumentacija vseh uporov. Tematsko predstavljata pri-

Knjiga – avtorja sta si zastavila cilj, nakazati dostikrat že pozabljene tradicije socialno osamosvojitvenih in uporniških gibanj – je postala dober in nadvse potreben nadomestek za pomanjkljivosti in vrzeli drugovrstnega (uradnega) prikazovanja avstrijske zgodovine. Zeleti ji je treba samo še mnogo bralcev.

P.S.: v isti založbi sta izšli tudi knjigi Der Himmel ist blau, kann sein (Küchengespräche mit Rebellen) ter Ich geb' dir einen Mantel, daß du ihn noch in Freiheit tragen kannst. Obe knjigi obravnava protifašistični upor (posebno z vidika prizadetih žensk-aktivistk, med drugim tudi slovenskih, ki pripovedujejo o svojem „izpolnjevanju dolžnosti“ – upor proti nacionalsocializmu. Obe knjigi smo predstavili že pred časom. Kupite jih lahko v knjigarni Naša knjiga v Celovcu.

Hannes Hofbauer/Andrea Komlosy, Das andere Österreich – Vom Aufbegehren der kleinen Leute. Geschichten aus vier Jahrhunderten. Edition Spuren, Založba Promedia – Dunaj 1987. 208 strani.

Otrok naj ne sliši gov

V začetku prejšnjega tedna je v uredništvu zazvonil telefon: „Toliko že pišete o pripravah na ločevanje, o Globasnici pa še niti besedice! Pri nas pa že pregrajujejo šolo!“ – Halo, kaj, kako? S kom pa govorim? – „Tega pa ne povem! Oglejte si!“

Domenili smo se, da si stvar ogledamo. Natančneje: sklenili smo, da se popeljemo po južni Koroški in pogledamo, ali morda še kje gradijo. Temu načrtu smo dali delovni naslov „potovanje po južnokoroških šolah“. Toda že isti dan smo zvedeli, da nas je s to zamisljo že nekdo prehitel, namreč neka določena „pedagoška komisija deželne vlade“, ki je že teden dni pred zaključkom šolskega leta pregledala šole od Bistrice na Zilji pa tja do Žvabeka. V njej so sodelovali okrajni ter deželni šolski nadzorniki, predstavniki šolskega urada deželne vlade ter deželnega gradbenega urada. Ob tem kratkem obisku pri ravnateljih in županih so v posameznih krajih zahtevali: „Na vaši šoli morate spremeniti to in to!“

Da pa bi odločnost po doslednem izvrševanju ločitvenega modela še podkrepili – in najbrž tudi zato, da bi se ognili dvojezičnim učiteljem, ki ločevanje odklanjajo, pa so ob začetku počitnic v dvojezične kraje poslali še drugo komisijo, ki je dejansko pokazala deželne vlade in šolskega sveta zahtevala določene spremembe v šolah. Kakšne so te, pa smo naprimer videli v Globasnici.

Od daleč se je šola zdela nespremenjena. Toda že takoj ob vhodu je bilo videti, da se

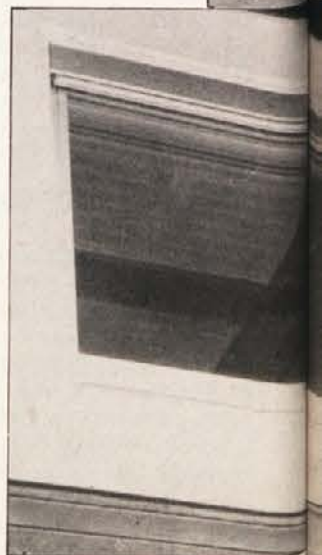
„nekaj dogaja“. Pred stopnicami vreče cementa, karjola, razni gradbeni material. Iz prvega nadstropja pa je bilo slišati delavce, ki gradijo. Prvi pogled skozi okna pa osupne: po sredi učilnice je postavljena nova stena, ki bo v bodoče ločila otroke po jeziku.

„Dva razreda moramo predelati z lesenimi zvočno neprodušnimi stenami, tretji prostor pa bomo morali pridobiti v upravnem sektorju!“ je povedal globaški župan, ki ne more razumeti, zakaj sta komisiji deželne vlade zahtevali, da morajo na globaški šoli ustvariti tri nove prostore. Župan Sadjak: „Celo po pedagoškem modelu, ki so ga uzakonili na Dunaju, bi letos potrebovali le eno dodatno učilnico. Ne vem, zakaj jih od nas zahtevajo tri že v prvem letu!“

To pa še ni vse: inšpektorja Weihs in Wiegele ter predsednik okrajnega šolskega sveta Miklau, z njimi vred pa uradniki deželne vlade Arbesser, Müller in Lackner so to kratkomalo zaukazali. „Najprej so celo hoteli“, tako je pripovedoval župan, „da bi šolo povečali. Tega pa občina ni hotela, ker bi s tem pokvarila izgled poslopja.“

Prav tako pa občina tudi ni pripravljena in sposobna, da bi plačala stroške za pregradnjo (pribl. 300.000 šilingov). Toda za deželno vlado tudi to očitno ni problem: stroške za uresničitev ločevanja prevzame brez pridržka. Pa četudi bi stalo sto milijonov! Prav s tem pa podpihuje nacionalistično gonjo, ki naj bi – kot v globaškem in primeru še nekaterih drugih dvojezičnih krajev – vnašala narodnostno

O pripravah na ločevanje v Globasnici se je „prepričal“ Andrej Mohar

mržnjo in apartheidu podobne razmere že v šolske razrede škodo sožitju in enakopravnemu razvoju obeh narodov na južnem Koroškem. Nepridušne stene v učilnicah pa bi uresničile zahteve nemških nacionalcev v koroški „pedagoški komisiji“, ki so že to zahtevali rešitev, ki bi preprečila, da bi neprijavljeni otroci „za božjo voljo“ ne slišali slovenske besede. Otroke seveda samo k dvojezičnemu pouku neprijavljeni, naj ne slišijo govorice sovrstnika

Spominski pohod na Obir

Pohoda na Obir v spomin Hermanu Veliku in Valentinu Polanšku se je tudi letos udeležila številna množica ljudi. Na vrhu Obirja bi skorajda ne bilo prostora za vse. Prijatelje gora je v imenu SPD „Valentin Polanšek“ pozdravil predsednik dr. Avguštin Brumnik.

Njegov pozdrav je veljal tudi zastopnikom političnih in kulturnih organizacij, še posebej pa gostom iz Slovenije, članom moškega okteta iz Žirovnice, ki so se s pesmijo kar najbolje predstavili. Planince so na vrhu Obirja pozdravile tudi pevke Obirskega ženskega

okteta. Pred odhodom v dolino je z vrha Obirja zadonela tudi skupna pesem vseh udeležencev pohoda.

Nedeljskega razpoloženja v odhodu v dolino še ni bilo konec. Društveniki so namreč pripravili še piknik pri Marofu. Tam ni majkalo ne veselega razpoloženja, ne jedi in pijače, saj je Marija Brumnik kar najbolje postregla. Tudi lep sončen dan je doprinesel, da je bil pohod za vse, ki so se poklonili spominu obeh mož, ki sta ustvarjala pod Obirjem, lep doživljanje. Nekateri pohodniki so nadaljevali v Kortah, kjer je družabno vzdušje trajalo vse do poznih večernih ur.

Izlet v Koprivno

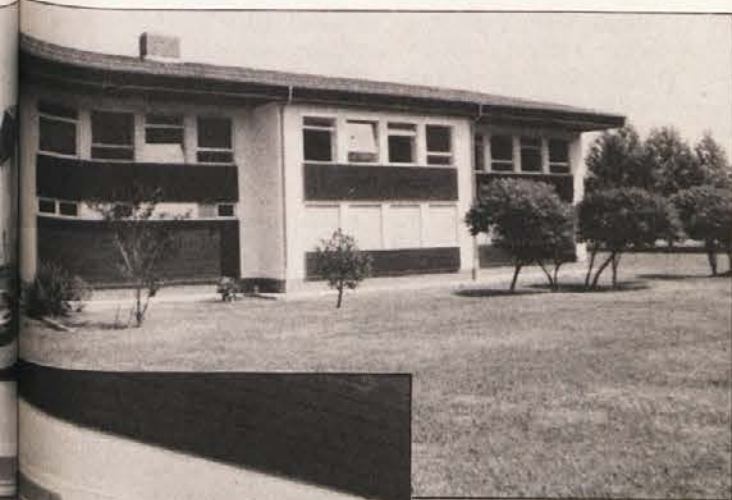
Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko kulturno društvo Globasnica sta izvedla v nedeljo izlet v Koprivno k sv. Ani. Izletniki so se zbrali pri gostišču Juena Čepičah, od tam pa so se podali na pot v Koprivno.

Za vse planince skoraj ni bilo prostora.

Slika: Pasterk

Price drugega?

Globaško šolo morajo pregraditi, saj oblasti hočejo izvesti ločevanje. V prvem nadstropju so že postavljene ločevalne stene, le stropi še niso docela zgotovljeni. To nalogo bodo morali delavci izpolniti do konca avgusta.

Slike: Mohar

Izlet na Durmitor

Že petnajstletne prijateljske vezi Slovenskega planinskega društva v Celovcu s planinsko sekcijo „Avto-Celje“ se lahko ponašajo z zelo plodno medsebojno dejavnostjo. Tako smo s planinci iz Celja prehodili domala vse najvišje gore posameznih republik in nekaj takih tudi pri nas. Razumljivo, da smo si medtem postali ko bratje, saj nas veže toliko lepih, predvsem pa tudi veselih dogodkov. Letos smo se tako že drugič podali skupaj v Črno goro, v sloviti planinski svet Durmitorja, saj prvi izlet, pred nekaj leti, zaradi vremenskih nepravil ni uspel. Z vrha 2522 m visokega Bobotovega Kuka se odpira pogled v en sam čarobni gorski svet, ki ga obdajajo Rudnik, Kopaonik, Prokletije, Velež ter Maglič in globoko v vzhodu se v soncu lesketajo smaragdnozeleni ledeniška jezera, ki jih je v tem nacionalnem parku kar 16. Ni pa mogoče prezreti še vseh ostalih naravnih ustvarjenih čudes, ki so se nam razkrivala na več ko 1800 km dolgem potovanju. Pa naj bo to stari in novi del Saraje-

va, kanjona reke Tare in Morače, Durmitorsko pogorje, Ledena pečina, kjer iz globoke jame rastejo ledeni stolpiči, nacionalni park Biogradska gora, v katerem je pragozdni rezervat s 64 vrstami drevesne flore, samostan Morača iz leta 1250, poznan po neprecenljivih freskah in ikonah, gora Lovčen z mogočnim spomenikom pesniku in nekdanjemu poglavarju Črne gore Petru II Petroviću Njegošu, naravnost grozljive serpentine, ki vodijo odtod v Kotor, znamenito obmorsko mesto Dubrovnik, mesto Mostar s svojim slovitim mostom. Teško bi bilo opisati vse vtise, vse lepote, ki smo jih videli. In vse to nam vedno spet omogočajo naši celjski prijatelji.

Zato jim gre topla zahvala, tako organizatorjem, vozniku, zahvala pa velja tudi vsem planincem za njihovo gostoljubnost in prijetno družbo. Našim rojakom, enajst nas je bilo, bo ostal ta prelepi izlet v nepozabnem spominu.

F. Č.

Hamburgerji iz ABC Pomurka

V Beogradu je bila konec marca, v sestavi organizacije Genex Mc Donald's, odprta prva Mc Donald's restavracija v Jugoslaviji. Gre za skupno naložbo obeh firm. Ob tem so podpisali sporazum o realizaciji dokaj ambicioznega programa nadaljnjega odpiranja lokalov. Tako bodo do 1990. leta odprli še 4 restavracije v Beogradu ter več restavracij v drugih mestih v Jugoslaviji.

Oskrbovalci restavracije so eminentne organizacije iz svojih branž. Za mesni del (hamburger) je bila izbrana firma „Panonka“ iz Somborja, vendar ni uspela zadovoljiti zelo zahtevnih standardov in kriterijev, ki jih narekuje Mc Donald's. Tako so dobili priložnost mesarji iz Murske Sobotice.

Strokovnjaki Mc Donald'sa so zelo ugodno ocenili tehnično-tehnološke pogoje pridobivanja mesa v ABC Pomurki, rutinska znanja delavcev in bogato znanje tehnologov. Od tod do proizvodnje poskusnih količin je bil le korak. Preizkus so soboški mesarji dobro prestali in so danes standardni oskrbovalec prve restavracije Mc Donald's v Jugoslaviji.

V Nemčiji pa so že bili na specialističnem izobraževanju v pogonih Mc Donald'sa strokovnjaki iz Murske Sobotice. V kratkem bo odšla na izobraževanje še druga skupina. Cilj je, da tehnologijo obvladuje čimveč ljudi.

V marcu naslednjega leta pa načrtujejo odpreti drugo restavracijo. Za to se ustrezno usposablja tudi v mesni industriji, ker bodo količine proizvodnje za Mc Donald's podvojene.

Boris Hegediš

Smo samo še gladiatorji?

Nehote se vsiljuje vprašanje o izpovedi in smislu večmedijske montaže diapozitivnih slik in glasne slovenske rock-glasbe, ki so jo pod naslovom GLADIATOR prikazali študentje dunajskega kluba v Šentjanžu. Kdo ali kaj je gladiator? Skrivnosti ne bomo docela razkrili, samo nekaj: multimedijske predstave že zdavnaj niso nič novega, kdaj pa kdaj smo jih videli tudi že na nekaterih osrednjih kulturnih prireditvah. Vendar je pristop v tem oziru manj osredotočen na konkretno izpoved. Montaže in prizori iz koroškega vsakdanjika, naši ljudje in nasprotniki se smejejo s platna; koroško domovino, naše radosti, našo žalost in naše ogorčenje nad udarci spremila učinkovito izbrana glasba slovenskih rock-skupin (Pankrti, Lačni Franc, Laibach, Martin Krpan idr.). Impresije posredujejo zanos naših gibanj, naše poraze, našo tolažbo, pesimizem in utapljanje...

Slovenski vestnik vabi na morje!

Uredništvo Slovenskega vestnika tudi letos vabi na tridnevno potovanje z avtobusi in ladjo na prelepo istrsko obalo. Po izredno nizki in mikavni ceni smo ga pripravili skupno s turistično agencijo Sommeregger. Peljali se bomo v Rovinj, od tam pa na izredno lepi Rdeči otok. Tam bomo stanovali v hotelu ISTRa, visoke A-kategorije.

Letos smo pripravili še posebno ugodnost: namreč lahko se odločite, kdaj boste potovali. Na izbiro sta dva termina, namreč Vestnikovo potovanje od petka, 7. do nedelje, 9. oktobra, ali pa od sobote, 8. do ponedeljka, 10. oktobra.

VESTNIKOV HIT '88 pa stane po osebi samo 1.150,- šilingov.

(Dodatek za enoposteljno sobo je dnevno 70 šilingov, otroci do šest let starosti potujejo brezplačno, če spijo s starši v isti sobi).

Podrobnejše informacije vam nudi Slovenski vestnik (telefon: 0463/514300-40), Tarviserstraße 16, Celovec.

Prijave sprejemata Slovenski vestnik (glej zgoraj) ter agencija Sommeregger, Walter von der Vogelweideplatz 3, Celovec (telefon: 0463/37000).

Turistična agencija

SOMMEREGGER

Walter von der Vogelweideplatz 3, Celovec – telefon: 0463/37000

Posebno ugodni počitniški leti

Palma de Mallorca
let z Lauda-air,
za en teden
3.500 šil.

Kreta-Rodos
let vsak petek iz
Celovca
od 2.980 šil. dalje

Otok Korčula
let, polpenzion,
3.-10. 9. 1988
3.540 šil.

Datum	Kraj	PRIREDTVITVE	Prireditelj
Sreda 3. 8. 19.00	Občinska hiša v Kotmarji vasi	SEJA OBČINSKEGA SVETA na dnevnem redu: med drugim razprava o aluminijastih stenah v ljudski šoli Kotmara vas	Občina Kotmara vas
Petek 5. 8. 20.30	Kulturni dom v Šentprimozu	KULTURNI VEČER Spored oblikujejo: mešani zbor Danica, glasbena skupina Trio Rož, vokalni ansambel Danica	Slovensko prosvetno društvo Danica
Petek 5. 8. 20.00	občinska hiša v Globasnici	SEJA OBČINSKEGA SVETA na dnevnem redu: turizem, računalniška naprava občinske uprave, infrastruktura, pregradnja dodatnih razredov v ljudski šoli	Občina Globasnica
Sobota 6. 8. 20.00	pri Podobniku v Beli	ZVENEČA ALPSKA DEŽELA Nastopajo: Jaga Buam iz Štajerske, kvartet Smrtnikovih bratov iz Kort, Trio Korotan s pevci, ansambel Korenika iz Šmihela, Schuhplattlergruppe Zweinitz	Alpski klub Obir
Sobota 6. 8. 19.00	„zum Häferl“ Stari trg, Celovec	DAWN-BREAKERS Pesmi za mir	
Nedelja 7. 8. 11.00	Mionimundus Celovec	DAWN-BREAKERS Pesmi za mir	
od 6. 8. do 20. 8.	Katoliški dom prosvete v Tinjah	DOPUSTNIŠKA IN IZOBRAŽEVALNA TEDNA ZA DRUŽINE S POHABLJENIMI OTROKI (nem.) vodi: Elisabeth Szedlcek s sodelavci	Sodalitas in Katoliška družinska zveza Dunaj
Nedelja 7. 8. 14.00	pri gostišču Juena v Čepičah	TEKMA KOSCEV Na prireditvi sodelujejo tudi društveni moški zbor Franc Leder-Lesičjak in domači ansambli	Slovensko prosvetno društvo Edinost v Štebnu
Nedelja 7. 8. 10.00	ljudska šola na Djekšah	KONCERT Nastopajo: družina Lipusch, Plazniška dekleta, ansambel Korenika	Prosvetno društvo Lipa v Velikovcu
Ponedeljek 8. 8. 20.30	Grad v Bekštanju	NAJBOLJŠE IZ: Cats – A Chorus Line – Jesus Christ Superstar – The Musical Show – „Song of Broadway“	Festival na gradu
Ponedeljek 8. 8. 20.30	baročna dvorana v Osojah	WERNER SCHNEYDER bere angažirano liriko od baroka do danes	Carinthischer Sommer
Torek 9. 8. 20.30	Kongresna hiša v Beljaku	MOSKOVSKI VIRTUOZI solist in dirigent: Vladimir Spivakov (violina), solista: Aleksej Utkin (oboa), Araksija Davtjahn (sopran)	Carinthischer Sommer
Torek 9. 8. 20.30	samostan v Dobri vasi	FANTJE Z VSEH VETROV Mednarodni instrumentalni koncert. Ob slabem vremenu bo koncert v avli glavne šole v Dobri vasi	Slovensko prosvetno društvo Srce
Četrtek 11. 8. 20.00	Katoliški dom prosvete v Tinjah	KONCERT SLOVENSKIH NARODNIH PESMI Nastopata: družina Lipuš in Plazniška dekleta	Sodalitas
Nedelja 14. 8. 10.00	na Starem gradu	4. MEDNARODNI KROS-TEK NA STARI GRAD (950 m)	Slovensko prosvetno društvo Jeka-Baško jezero
Torek 16. 8. 20.30	Grad v Bekštanju	TONI STRICKER IN NJEGOVI GLASBENIKI „Panonske pesmi“	Festival na gradu
Petek 19. 8. 20.00	Kulturni dom v Ledincih	FOLKLORNI VEČER S PLESNI IN PESMIMI GRADIŠČANSKIH HRVATOV (Kolo Slavuj)	Slovensko prosvetno društvo Jeka- Baško jezero
Sobota 20. 8. 20.30	Grad v Bekštanju	KONSTANTIN WEAVER z novim programom	Festival na gradu
od 28. 8. do 3. 9.	Katoliški dom prosvete v Tinjah	SLOVENSKE POČITNICE Vodijo: Marija Perne, mag. Andreja Vrbinc in Renate Kraut.	Sodalitas

IZLETI, POTOVANJA

13. 8. – Zveza koroških partizanov vabi na izlet v bolnico FRANJA.

7. do 9. 10. ali 8. do 10. 10.	VESTNIKOV HIT '88 ROVINJ – RDEČI OTOK več o potovanju v posebnem oglasu	Slovenski vestnik
--------------------------------------	---	----------------------

RAZSTAVE

Grad Straßburg	Razstava ob Heminem jubileju do 26. oktobra 1988
Galerija Tinje	Razstava del Blaža Županičiča (fotografije) Razstava traja do 19. septembra.
Sele v novih prostorih občine	Kmečka hiša v Selah – Stalna razstava
Kavarna Doma umetnikov, Celovec	Zorka Loiskandl-Weiss, razstava akvarelov in gvašev do 15. avgusta 1988

OBIŠČITE V SLOVENIJI

36. Mednarodni poletni festival Ljubljana, Križanke, Od 27. 6. do 1. 9. 1988

Četrtek, 4. 8. – 20.00 – SLOVENSKI MADRIGALISTI (dirigent: Janez Bole), Gallus, Archadelt, Jannequin, Palestrina, da Venosa, Schütz, Hassler, die Lasso, Monteverdi, Bach, Mokranjac – V ansamblu Slovenski madrigalisti se muzikalna zrelost in tradicija naše vokalne kulture združujeta v umetniško celoto.

Petek, 5. 8. – Komorni orkester GAUDEAMUS (dirigent: Zlatan Srzić). Solista: Miloš Mlejnik (violončelo), Silvana Kuzmin (violina). Na sporedu so skladbe skladateljev: Purcell, Klobučar, Boccherini, Kelemen. Leta 1978 ustanovljeni orkester Gaudemus nadaljuje bogato tradicijo zagrebških komornih orkestrorov.

Nedelja, 14. 8. – OVČARSKI BAL – Planšarsko jezero, Jezersko

Galerija 61 – spet razstava

Celovška galerija 61 spet vabi na ogled mednarodne razstave iz prostora Alpe-Jadran.

Razstavljenih je 22 del večinoma že uveljavljenih imen, hkrati pa galerija vključuje tudi mlajše umetnike. Umetniki Valentin Oman, Gisbert Hoke, Kiki Kogel-

nik, Cornelius Kolg (s Koroške), Slovenca Lojze Spacal, Klavdij Palčič in Giuseppe Zigaie (iz Furlanije-Juljske krajine), Drago Tršar, Jože Spacal, Lojze Logar, Jože Ciuha (iz Slovenije) ter Dubravka Babič (iz Hrvatske) in drugi, jamčijo za pred-

stavitev razgibane in široke palete likovne ustvarjalnosti.

Lastnik dipl. inž. Rudolf Nitsch je ob tej priložnosti že napovedal, da bodo v prihodnji sezoni razstavljeni posamezni umetniki iz te skupine. Razstava je odprta do 25. avgusta.

Mladina pri učenju, kako se ravna z barvami

„Mladi umetniki“ na Rebrci

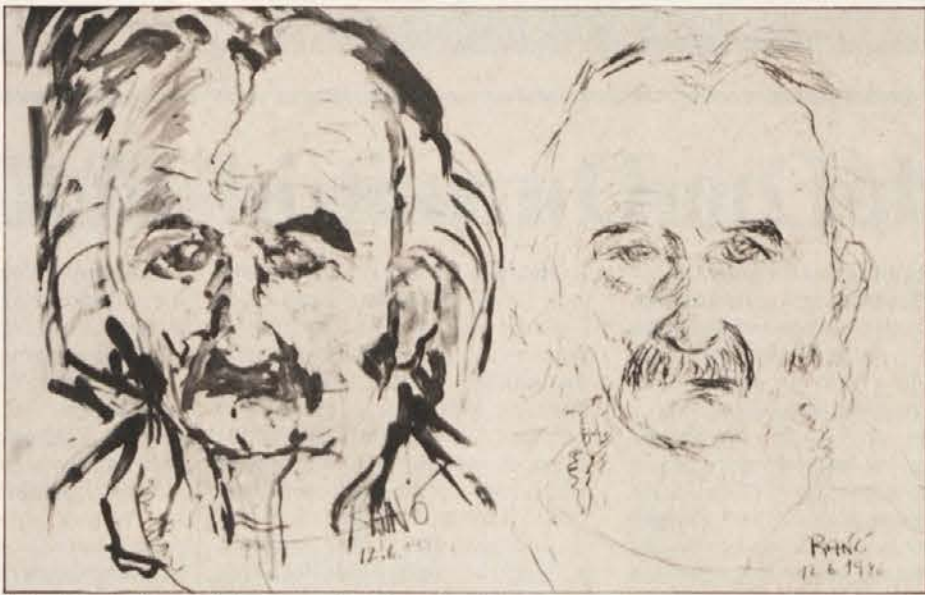
„Otrok do gotove starosti nosi v sebi in tudi rad izživi svojo naravno kreativnost. Naša naloga je, da otroka v tem podpiramo“, je dejal umetnik Valentin Oman na „Tednu mladih umetnikov“ na Rebrci, ki ga je letos že desetič priredila KKZ.

60 otrok (od 6. do 12.

leta je od 25. do 30. julija izražalo svojo „naravno kreativnost“ pod vodstvom izrednih umetnikov. Tako so se letos otroci ukvarjali z risanjem na steno (Valentin Oman), na svilo (Hermi Paulič), s posebno akvarelno tehniko (Drago Druškovič), z izdelavo marmornatih bilet (Barbara Möseneder),

nakita in okraskov (Rožica Pušnik), ročnih lutk (Saša Kump), vencijskih brošk (Ilse Möller) ter z izraznim plesom (Tanja Zgonc). Glasbenik Janez Bitenc pa je z otroci pel in jim pripovedoval pravljice.

Da otroci na tem tednu zares uživajo, kaže tudi vsako leto večja udeležba.

Iska Ranó: Janko Messner. Študija

Portreti Iske Ranó v Celovcu

Koroška slikarka Iska Ranó, ki sicer živi in ustvarja pretežno na Dunaju, se ta čas predstavlja v celovški Mestni hiši s ciklom portretov raznih osebnosti iz kulturnega in političnega

življenja.

Med osebnostmi, ki jih je portretirala, je tudi koroški slovenski pisatelj Janko Messner (glej sliko). Umetnica je razstavila dve študiji portreta, s katerima ne

predstavlja povsem realistične podobe človeka, ki ga je upodobila, ampak skuša odkriti njegovo notranjo podobo, njegove stiske, trenutno razpoloženje, predvsem pa njegov profil.

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straße 16. Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straße 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telex 42 20 86 ZSO. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; urednika: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 250 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 18.000 dinarjev. Oglasi: 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 1.500.000 dinarjev.

Odstop tajnika DSPA

Malce presenetljiva je bila vest, da je Franc Merkač odstopil kot tajnik Društva slovenskih pisateljev v Avstriji. Kot povod za tako odločitev navaja nesoglasja s predsednikom Jankom Messnerjem, ki svojo predsedniško funkcijo izvaja preveč avtoritativno, da zato ni bilo možno uresničevati novih oblik delovanja v DSPA.

Merkač svoj korak utemeljuje tudi s tem, da bi tako prej prišlo do spremembe, do izrednega običnega zbora in s tem do novih izhodišč za bodoče delo našega pisateljskega združenja. Če se bo to uresničilo, je seveda drugo vprašanje. Sedanji predsednik je izvoljen za mandatno dobo treh let, to pomeni, da lahko ostane predsednik še dve leti, razen, če dve tretjini članov zahteva izredni občni zbor, ali pa ga skliče predsednik sam, kar pa je malo verjetno.

Tajnikov odstop je vsekakor signal, da v društvu ni nekaj v redu, negodujejo tudi nekateri drugi odborniki, ki s predsednikom niso istega mnenja. Take novice vsekakor niso spodbudne; morda bi bilo bolje reševati spore v okviru odbora, očitno pa so razhajanja tako velika, da to ni mogoče. Nevarno je le, da bi prišlo do popolne ohromitve delovanja DSPA, oz. zožitve društva na eno samo osebo.

Delovanje društva, ki združuje ustvarjalce raznih nazorov, smeri in temperamentov, vsekakor ni enostavno. Vendar bi med njimi morala vladati popolna demokratičnost, solidarnost, predvsem pa skrb za posredovanje literarnih dosežkov koroških avtorjev našemu človeku in kajpada bralcem večinskega naroda. To ugotovitev ne navajamo kot nauk, ker vemo, da se tega zaveda vsak pisatelj sam, zato smo prepričani, da bodo nastalo krizo rešili razumno in v skladu s celotnim članstvom DSPA.

Prav zdaj, ko slovenski pisatelji v Sloveniji (kljub različnosti pogledov posameznikov na družbeno politično dogajanje) kažejo enotnost in solidarnost, ko gre za uveljavitev slovenske kulture, jezika in slovenske državnosti znotraj meja SFRJ, bi podobna enotnost koroških pisateljev gotovo našla vsestransko pozitivno odmevnost.

J. Z.

Knjiga o Lužiških Srbih

Znani slovenski publicist (tudi sodelavec SV), Jože Horvat je napisal knjigo Lužica in njeni Srbi. Knjiga je sad večkratnih obiskov avtorja med lužiškimi Srbi, kjer se je pogovarjal s pisatelji, glasbeniki, gledališčniki, skratka kulturnimi delavci Lužiških Srbov.

Knjiga Lužica in njeni Srbi ni zgolj dokumentarni zapis o Lužiških Srbih oziroma njihovih kulturnih dosežkih, ter opis področja naselitve te narodne skupnosti v okviru meja NDR, temveč tudi refleksija doživetij, ki jih je pisec nabral med svojimi obiski v krajih, kjer je manjšina kljub naklonjenosti oblasti izpostavljena tudi asimilaciji.

Jože Horvat pri tem ne prikriva tendenc nacionalizma, ki deloma izvirajo še iz časov nacizma, ko v Lužicah uradno ni bilo več Polabskih Slovanov, a se tudi sedaj ponekod pojavlja mržnja napram Lužiškom Srbom, češ da uživajo posebne privilegije, po drugi strani pa so ogroženi zaradi trajnega širjenja rudnikov premoga. Tako izginevajo cele vasi, ki so osnovna značilnost lužiško-srbske prisotnosti na tem področju. To in še marsikaj drugega odkriva Jože Horvat

v svoji knjigi, v kateri, to je treba posebej naglasiti, vendarle prevladujejo pozitivni podatki o Lužiških Srbih.

Lužiški Srbi imajo poleg svoje narodne kulturne močno razvito književnost, ki danes ni le močno prisotna med njimi samimi, temveč je sestavni del književnosti v NDR; njihova dela prevajajo v nemščino, pa tudi druge jezike – tudi slovenščino! Polega založništva, glasbe, gledališča in filmske umetnosti, je močno razvita folklor, čeprav slednja najbolj trpi zaradi spreminjanja strukture naselij.

Knjigo Lužica in njeni Srbi, ki je izšla pri Slovenski matici, toplo priporočamo vsem, ki se zanimajo za usodo malih narodov in narodnih manjšin. V njej je posredno odkrita tudi marsikatera paralela z našo narodno skupnostjo in odnosa večinskega naroda do nje.

Horvatova knjiga osvetljuje problematiko manjšine z različnih zornih kotov. Pisana je v zelo iskrenem in sočnem jeziku, zato ni zgolj dokument informacije, ampak bralcu nudi tudi estetski užitek. Knjigo Lužica in njeni Srbi lahko naročite v obeh slovenskih knjigarnah A.K.

Branje

Celovška založba Alekto je z uspehom vključila tako imenovani Črkovni ponedeljek (Buchstabenmontag) v Domu umetnikov v Celovcu.

Prihodnji tak večer bo v ponedeljek, 8. avgusta 1988, ob 21.00 uri, gost večera pa bo umetnica – pisateljica in slikarka Margarethe Herzele, ki sicer živi na Dunaju, del svojega časa pa preživi v rojstni Koroški.

Avtorica, ki je zelo naklonjena slovenski narodni skupnosti in vsem, ki se borijo za narodne pravice, se bo predstavila z branjem svojih pesmi (zbirka „Eisfeuer“) in erotične zgodbe (knjige „Domino mit Domina“). Obe imenovani deli je izdala dunajska založba Frauenverlag.

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

je začela izposojati videokasete celovečernih slovenskih filmov. Na voljo so sledeči filmi: Čas brez pravljic, Čudoviti prah, Deseti brat, Heretik, Hudodelci, Idealist, Klavir, Kekec, Ko zorijo jagode? Korman, Ljubezen, Ljubezen nam je vsem v pogubo; Medved Bojan III., Moj ata, socialistični kulak, Na svoji zemlji. Ne joči Peter, Pastirci, Poletje v školjki. Povest o dobrih ljudeh, Pustota, Učna leta izumitelja polža, Zvezdica zaspanka in Živelu svoboda.

Tedenska izposojnina za kaseto znaša 50 šilingov, kar je zelo ugodno.

NA KRATKO

SPD „Srce“ vabi na koncert

Dvorišče samostana v Dobrli vasi je postalo priljubljen prireditveni prostor. Koncerti Avsenikov in drugih znanih ansamblov kot je npr. Ljubljanski oktet so privabili številne obiskovalce.

Slovensko prosvetno društvo „Srce“ v Dobrli vasi spet vabi na prireditev na prostem. Tokrat bodo imeli v gosteh ansambel Fantje z vseh vetrov. To je ansambel z mednarodno zasedbo; tak je tudi njegov koncertni repertoar, ki obeta zanimiv

glasbeni dogodek. Tako se SPD „Srce“ v Dobrli vasi uspešno vključuje v poletno kulturno dogajanje v Podjunu. Na njihovo prireditev posebej opozarjamo družine v Podjunu, ki se bavijo s turizmom, da obvestijo svoje goste, naj ne zamudijo tega enkratnega koncerta.

Koncert bo prihodnji torek, 9. avgusta 1988, s pričetkom ob 20.30 uri na dvorišču dobrolskega samostana. Ob primeru slabega vremena bo koncert v avli glavne šole v Dobrli vasi.

Slovenska umetnost v Münchnu

Danes bodo v galeriji bavarske deželne banke v Münchnu zaprli obširno likovno razstavo slovenske likovne umetnosti. Pregled je bil zelo reprezentativen, saj je obsegal dela najbolj znanih imen slovenske sodobne umetnosti. Šlo je za predstavitev slovenske grafike in drugih zvrsti likovne

umetnosti oz. njenih ustvarjalcev kot so Jeraj, Slana, Boljka, Tršar in drugi.

Razstavo, ki je potekala pod naslovom Sodobna slovenska likovna umetnost, so odprli 26. julija. Kritika, pa tudi obiskovalci so razstavo sprejeli z navdušenjem, kar se je izkazalo zlasti v številčnosti ogleda.

„Dawn-Breakers“ za mir

Člani skupine „Dawn Breakers“ prihajajo iz vseh predelov sveta, njihova pota pa so se srečala na Dunaju. S svojimi pesmimi so nastopili v mnogih deželah, kjer so zapustili nepozabne spomine. Poleg koncertov in nastopov na radijskih in televizijskih postajah so zasloveli tudi zaradi svojih plošč in kaset. Njihova zadnja plošča „Vision“ je posvečena miru, zato je tudi tematika pesmi posvečena bistvu življenja. Vsebinska

pesmi je aktualna in kritična. Njihovemu prizadevanju za svetovni mir sta posvečena tudi oba koncerta, ki bosta v Celovcu. V soboto, 6. avgusta ob 19.00 uri gostuje skupina „Dawn-Breakers“ v trgovini naravnih živil „zum Häferl“ na Starem trgu, v nedeljo, 7. avgusta ob 11.00 uri pa v Minimundusu ob Vrbskem jezeru. Gost obeh koncertov za mir bo koroški slikar in kantavtor Centauri Alpha.

Monografija B. Jacka

Božidar Jakac si z zanimanjem ogleduje monografijo

V novomeški Dolenjski galeriji so pred kratkim odprli razstavo Jakčevih del in predstavili njegovo monografijo. Izdali so jo za Jakčev 89. rojstni dan, v njej pa je zajetih 950 reprodukcij umetnikovih del, ki jih je slikar podaril Novemu mestu. Monografijo je uredil Milček Komelj, ki je prvi izvod izročil Božidaru Jakcu (na sliki) in njegovi soprogi Tatjani. Slikar je ob tej priložnosti spet prinesel mapo

svojih del in tako dopolnil zbirko svojih umetnin, ki jih je pred časom podaril Novemu mestu, kjer so razstavljene v njegovi rojstni hiši, ki jo je občina preuredila v galerijo.

Jakac je bil nad novo monografijo zelo navdušen, saj je najobsežnejša izdaja te vrste, hkrati pa tudi afirmacija za Tiskarno Novo mesto, ki je s tem izkazala nov uspeh svoje tiskarske zmogljivosti in kvalitete.

Kabaretni večer s skupino Gimpel

Gimpel v parodiji na „Musikantenstadl“

Aktualna družbena vprašanja na eni in splošno zafrcavanje na drugi strani, tako nekako bi lahko opisali nastop in kabaretni večer skupine Gimpel iz Gradca, ki je gostovala v četrtek zvečer v kulturnem domu „Danica“ v Šentprimozu. Sodeč po avtomobilskih registracijah udeležencev, je bila večina obiskovalcev iz avstrisjskih zveznih dežel. Prireditelji so bili lahko zadovoljni, manj seveda tisti, ki od kabaretistov pričakujejo predvsem obračun s političnimi velikaši, saj so kabaretisti prav našim političnim mogotcem še najbolj prizanašali.

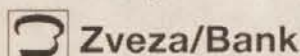
M. P.

DEVIZE / VALUTE

Devizni tečaji 1. 8. 1988

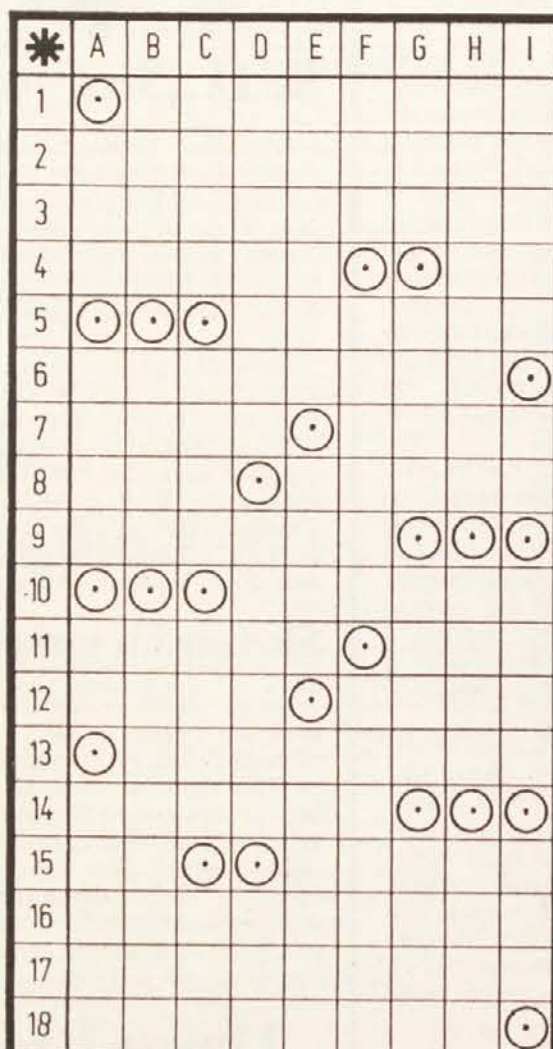
	Nakup	Prodaja
din	0.44	0.48
us \$	13.143	13.243
can \$	10.84	10.94
angl. £	22.43	22.69
irl	18.77	19.03
sfr	841.90	844.30
bfr	33.47	33.67
ff	207.46	209.34
hfl	620.36	623.24
dm	700.78	703.62
lit	0.944	0.962
dkr	184.55	185.95
nkr	192.97	194.43
skr	204.29	206.31
fmk	296.70	299.10
esc	8.49	8.85
ptas	10.60	10.76
yen	9.90	9.93

Posreduje

Valutni tečaji 1. 8. 1988

	Nakup	Prodaja
din	0.44	0.56
us \$	12.90	13.50
can \$	10.60	11.20
angl. £	22.00	23.20
irl	18.50	19.50
sfr	833.00	853.00
bfr	32.50	33.70
ff	203.50	213.50
hfl	613.00	629.00
dm	693.40	709.80
lit	0.93	0.98
dkr	181.00	188.00
nkr	189.50	196.50
skr	201.00	208.00
fmk	291.00	302.00
esc	8.10	9.30
ptas	10.35	11.05
yen	9.70	10.00

9 11 23 34 42 43 (21)
brez jamstva!1X1 12X 1X2 XX1
brez jamstva!Križanka
v štiri smeriRešitev križanke
iz prejšnje številke

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	S	O	B	A	R		A	P	O	S	T	O	L		
2	P	S	I	C	A		Q	R	Q	R	A	M	J	E	
3	A	S	S	E	M	A	N	I		B	R	D	A	V	S
4	R	I	T	T		R	A	B			O	I	D	I	P
5	T	A	V	O	L	E	T	A					N	O	T
6	A	N	O	M	S	A							A	V	A

Besede, ki jih boste uganili s pomočjo spodnjih opisov, vpisujte v lik v štirih smereh: vodoravno z leve proti desni in z desne proti levi, navpične pa od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor. Smer vpisovanja morate uganiti sami, prvo besedo vodoravno pa vpisite z leve proti desni.

VODORAVNO: 1 stalitev snovi; 2 vrsta energije; 3 majhen kuščar, ki se mu večkrat odlomi rep, a mu vedno zraste (latinsko: lacerta agilis); 4 del Českoslovaške – začetnici politika Staneta Dolanca; 5 belo sortno vino; 6 grad in luka na otoku Kreti z arheološkim muzejem najdenih predmetov iz Knososa; 7 naslov Ibsenove drame – spolnost; 8 glavni števec – največji italijanski pesnik; 9 krvnik; 10 enoleten žitni plevel s škrlatnimi cvetovi, ki ima v semenu saponin; 11 madžarsko moško ime – središče vrtenja (množina); 12 anglosaška ploščinska merska enota (aker) – agregatno stanje snovi; 13 otočje severovzhodno od Madagaskarja; 14 skupina delavcev, ki dela v časovno sklenjenem delovnem procesu; 15 avtomobilska oznaka Genove – iriška luka ob sotočju Evfrata in Tigrisa; 16 raztelesenje trupla; 17 antični borec v areni; 18 prireditelj v čast prazniku

NAVPIČNO: A pomembna izraelska luka (tudi Akka ali Akon) – nemški književnik, avtor protivojnega romana „Vojna“ (Ludwig) – ime filmskega igralca Pacina – glavno mesto Českoslovaške; B piškot – ime Chaplinove vdove – vila v slovanski mitologiji; C del viteške opreme – velika italijanska luka ob Jadranu – vinorodne rastline – japonski politik (Hirobumi); D ime italijanske igralke Muti – mišljenje o čem – pripadnik nekdanjih Sasov; E žival, ki leta (pomanjševalnica) – ime jazz pevske Fitzgerald – encim, ki razkroja maščobe; F nenaden srčni udar – rusko žensko ime – narava; G zemeljska smola, katran – italijanski filmski igralec (Franco) – debelejši okrogli kosi lesa za ograjo – položaj, lega; H raztegljiv gumijast trak – nekdanji bosanski nogometaš, državni reprezentant (Ivica) – velika in lepa veža; I odjek, echo – kratica za „delavski svet“ – železno vino – kraj pri Bosanski Krupi; tudi angleški naziv za vrečo, torbo.

sestavljal Jože Petelin

TEDENSKI HOROSKOP

LEV (23. 7. – 23. 8.)

Ne vtikajte se v stvari ki vam delajo pregla-vice seveda, če to ni nujno. Nerešenih rebusov ste si nakopali že dovolj. Nekdo se bori za vašo prijateljsko naklonjenost.

DEVICA (24. 8. – 23. 9.)

Kar korajžno zaveslajte po morju, saj ste bili celo leto napeti kot struna. Tisto možnost nežnega povabila pa kar uresničite, saj se neka oseba že veseli srečanja.

TEHTNICA (24. 9. – 23. 10.)

Malo zapoznelo poletje vas bo spravilo iz tira, če ne boste pravi čas uganili variante, ki vas lahko reši. Zgodi se lahko tudi to, da igra ni nikoli stoprocentno rešena. Vaša srečna številka je petindvajset.

ŠKORPIJON (24. 10. – 22. 11.)

Precej neučakani ste. Saj ne boste nič opravili z nervozno. Naj se stvari umirijo. Potrebni ste počitka, zato kar začnite ure-sničevati dopustniške načrte.

STRELEC (23. 11. – 21. 12.)

Čeprav ste v počitniškem vzdušju, se pazi-te, da ne boste prelahkomiselni. To velja predvsem za vaše izdatke.

KOZOROG (22. 12. – 20. 1.)

Na pravi poti ste. Energijo, ki je v vas, boste prenesli tudi na osebo, ki vas ceni in tako bodo stekle stvari kot po vrvi. Čakajo vas sončni dnevi. Vaša srečna številka je tri.

VODNAR (21. 1. – 18. 2.)

Odpovedati se boste morali neki vaši raz-vadi, če hočete, da vam bodo počitniški dnevi potekali v znamenju sreče in zdravlja. Pozabite na ves svet in predvsem poskrbite za sebe. Vaša srečna številka je petnajst.

RIBI (19. 2. – 20. 3.)

V naslednjih dneh boste morali biti neko-liko previdnejši kot ponavadi. Potrebni ste temeljitega pogovora z osebo, ki ji zaupa-te. Vaša srečna številka je dvaindeset.

OVEN (21. 3. – 20. 4.)

Uživali boste v drobnih radostih prijetnih počitniških dni. Kaj velikega se ne bo zgo-dilo, saj tudi ni treba, ko pa boste tudi tako dobre volje.

BIK (21. 4. – 21. 5.)

Preveč prezirate drobne pozornosti, ki utegnejo neki osebi zelo veliko pomeniti. Ne zanesite se vedno na vaš šarm in ener-gijo. Ob koncu tedna boste spoznali osebo, ki vam bo ostala še dolgo v spominu.

DVOJČKA (22. 5. – 21. 6.)

Srečanje z neko osebo vas bo navdušilo in vam vilo poguma. Vse je odvisno od tega, če ne boste preveč vsiljevali vaše principe, ki mnogim niso všeč. Vzemite opozorilo prijatelja bolj resno! Vaša srečna številka je pet.

RAK (22. 6. – 22. 7.)

Držite v resno nevarnost, da boste pristali med dvema stoloma, če ne boste bolj od-ločni. Neki osebi ste zmešali glavo, vendar to še ne pomeni, da vam je vsa predana. Vaša srečna številka je sedemnajst.

KAROLINA KOLMANIČ
Izzvenela je pesem

„Ti si pa zgodnja,“ je morn-ljala Anita, ko je zagledala kolegico že oblečeno.

„Saj je neumno, ampak sanjala sem, da mi je Igorček umrl,“ je zdrdrala, da bi bil ta strašen stavek hitro odrinjen.

„Sanje so sanje. Nič ne ver-jamem. Le kadar se vozim z vlakom, dobim pismo. Prej, dokler nisem bila poročena, so bila Milanova in bila sem jih neizmerno vesela.“

„Česa, sanj ali pisem?“

„Sanj vendar, ki so mi priča-rala ljubezenska pisma. Zdaj jih še tudi: same položnice s terjatvami. Vrag jih odnesi! No, si kaj ukrenila na ta sanje?“

„Seveda, malo čez peto je zvonček doma zapel budni-co.“

„To je bila tašča vesela, kaj?“

„Nič preveč nejevoljna. Moram reči, da moji tašči niso gradili zmajskega mostu. Imela je že svoje muhice, ko je lovila svojo mladost z raznimi veselimi barvami in krajšimi krilci. Pa je tudi to prešlo.“

„Mojo Nataško sem kar svoji mami zaupala. Ja, moja mama

bi mi že ob tej uri odpela kozje molitvice, potem pa bi treščila slušalko in konec!“

Ko se je Anita prikazala iz kopalnice, vsa sveža in urejena je Vera kar ostrmela. Naravno svetla polt in zdrave, rahlo zar-dele ličnice, vse to se je uje-malo z njenimi svetlimi lasmi. Močne ustnice so bile s črta-lom preveč poudarjene in, ker so bili za njimi še močni zobje, je bil spodnji del obraza videti nekoliko surov. Vendar je znala vse to zmehčati s toplim nasmehom, ki je bil na ustni-cah najčesči gost.

„Poslušaj, Vera! Kar odkrito ti rečem, da nočem biti nocoj za stražarko, razen če se spomni in pripelje iz orkestra za družbo na primer tistega simpatičnega violinista.“

„Oho, ti si pa kar zahtevna. Na tistem, ki igra prvo violino in ima visoko čelo, preostanek las pa sivo meliran, na njem so ti obvisle pregrešne oči, kaj! Sem mislila samo za sinoči, a kaže, da si si ga kar globlje vti-snila v srce. To je dobro, da se tudi hladni realisti dajo malo zmesti. Da bi Vinko koga pripe-

ljal, močno dvomim. Tudi on naju ni povabil iz kakršnih globljih nagibov. Sošolci smo pa bili vsi trije. Večerje ne bova obesili na njegov žep, saj veš, da je samski moški vedno brez pare. Ja, ti pa, če hočeš, ga pokliči in mu povej za kakšnega prijatelja.“

„Sem ti rekla, da me kakšno bitje, ki samo hlače nosti, tudi če samo pri mizi, ne more potešiti.“

„Ne šali se, saj nobena izmed naju ne misli na kakšno pustolovščino.“

„Zakaj pa ne? Menda nisva v samostanu. Kakšnih težkih moralnih predsodkov nimam. Mož po svojih trgovskih poteh najbrž tudi ne spi samo s svo-jim diplomatskim kovčkom.“

„Ti si lahko kaj privoščiš, ko živiš sama z otrokom. Če bi moja tašča kaj zaslutila, bi mi že zagostolela. Mož? Ne znam si predstavljati.“

Ta zadnji popoldan so se vrste slušateljcev že precej zredčile. Vztrajni so še ostali in hoteli iti na skupni družabni večer. Anita in Vera sta si po končanem predavanju spo-

toma ogledali še trgovino z otroškimi igračami. Izbirali sta. Res je mnogo okusnih igrač, poceni pa niso.

Anita je preudarjala: „Punčč ima že dovolj. Iščem neko ustvarjalno igračko, no, preveč drago tudi ne sme biti.“

„Igorček je mlajši. Te pisane kocke bodo kar zanj. Naj jih zлага po barvah. Samo koristi mu lahko. Pa še ti jih vzemi.“

In res sta se odločili za koc-ke, veselo poslikane. Spet sta bili pri svojih otrokih. Primerjali sta, kaj znata Nataška in Igor. Menili sta se, kako se morajo nekoč vsi srečati pri Veri in nato pri Aniti.

Končno je Anita, kot bi hotela izvleči še drobno skriv-nost, vprašala:

„In tvoja velika ljubezen, Dušan? Veš kaj o njem?“

„Nič, samo da ni več moja velika ljubezen. Od vojakov pa je pisal za novo leto. Moja mama mi je rekla, da se odpravlja v Libijo ali v Irak. Njej je to približno enako. Mene več ne zanima.“

Vinko je prispel v recepcijo natanko ob pol devetih. Čeprav se je komaj zmračilo, je bila recepcija razsvetljena v polnem razkošju. Sedel je, vmes kukal na uro.

„Zamujata že sedem minut,

a ženske so ženske“, se je tola-žil.

Tedaj sta tudi prispeli. Vera je takoj stopila k njemu in se opravičila.

„Lepi sta, da je kaj. Vera, ta svetlomodra obleka je kot iz pravlje.“

„Kaj pa moja? Aha, sta spet tam!“ se je postavila Anita.

„Neučakana kot vedno. Saj te še nisem utegnil pogledati in že bi rada slišala kaj laskavega. Temnozeleno je za plavalaske, zdaj so tvoji zlati lasje še bolj zlati. A ti ta pesmica ugaja?“

„Dobro, dovolj otročarij. Vsi smo lačni in v motelu Medno nas čaka večerja“, je preprič-ljivo govoril.

Ko so stopili na pločnik, je prijel obe ženski za roko in ju peljal proti avtomobilu.

„Nocoj bi morali biti na dru-žabnem večeru“, je Vera nekako opomnila Anito.

„Saj vem. Midve sva si raje izbrali obe enega družabnika in upajva, da bo družaben.“

„Ob enajstih vaju pripeljem in izkrcam, da se lahko poslo-vita od prijateljev“, ju je potola-žil.

„Ob enajstih bova midve šli v vodoravni položaj, ker se zju-traj ob osmih odpeljeva. Ja, kje za vraga pa je tvoj mercedes?“

(dalje prihodnjič)

3.-9. 8.

TV AVSTRIJA 1

TV AVSTRIJA 2

TV LJUBLJANA

V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI

SR

10.15 Zorro z vročim rezilom; 16.30 Modra mušnica; 16.55 Poročila za otroke; 17.30 Pustolovščine Toma Sawyera in Huckleberry Finna; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Bogati in revni; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Čudežne slike iz živalskega sveta; 21.15 Naš mož v džungli; 22.50 Prva noč.

16.00 Wurlitzer; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Pan-optikum; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Princeza iz St. Wolfganga; 21.45 Obrazi Evrope; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Hollywood in Bollywood; 23.05 Nočni studio.

17.15 Videostrani; 17.30 Poletna noč; Sužnja Isaura; Nenavadne zgodbe; 18.40 Tončkove sanje; 18.55 Miško-lin; 19.05 Risanka; 19.19 Videostrani; 19.30 Dnevnik; 20.05 Ciklus filmov Dannyja Kaya: Čudežnik; 21.45 Dnevnik; 22.00 Poletna noč; Sužnja Isaura; Knjiga šal.

ČE

10.30 Sveže poročena; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Inšpektor Gadget; 15.25 Risanka; 17.40 Klemen in Klementina; 18.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Bogati in revni; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Najboljše z glasbenega skednja; 21.55 Pravi Dunajčan se ne izgubi.

14.00 Šport; 16.00 Wurlitzer; 17.00 Narava pred hišnimi vrati; 17.15 Izgubljeni svet Kalaharijeve; 18.00 1-2-X; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; Kulturni žurnal; 20.15 Notranje-politični report; 21.05 Dinastija - Denverjev klan; 23.30 Charlie in njegov ognjeni stol.

17.10 Videostrani; 17.25 Poletna noč; Sužnja Isaura; Knjiga šal; 18.35 Spored za otroke in mlade; Za mano, mulci; 19.05 Risanka; 19.19 Videostrani; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tednik; 21.10 Pusta hiša; 22.00 Dnevnik; 22.15 Poletna noč; Sužnja Isaura; Sledge Hammer; 1.15 Videostrani.

PE

10.40 Princeza iz St. Wolfganga; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Kalimero; 17.30 Okoli sveta; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Bogati in revni; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Stari; 21.20 Dunajski (pokajoči) bonboni; 22.05 Tolmun propadanja; 23.05 Casbach.

14.00 Šport; 16.00 Wurlitzer; 17.00 Couré; 18.00 2X7; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Na rdeče-beli sledi; 21.00 Charlie Chaplin: Veselje konja; 21.20 Znanje-posebno; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 23.05 Življenjski sen.

16.10 Videostrani; 16.25 Tednik; 17.25 Poletna noč; Sužnja Isaura; 18.35 Oliver Twist; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Cagney in Lacey; 21.05 Na krilih vetra: Kraljevina Tonga; 21.55 Dnevnik; 22.10 Poletna noč; Sužnja Isaura; 0.00 Pisma mrtvega človeka; 1.25 Videostrani.

SO

10.30 Charlie in njegov ognjeni stol; 16.00 Wurlitzer; 17.05 Tobí in Tobias; 17.35 Pet prijateljev; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 19.00 Dunaj in njegova glasba v anekdotah; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Večer za Georga Thomalla; 21.40 Zlati časi; 23.00 Poletni karneval v Vrbi; 23.35 Kladio.

17.15 Janez v sreči; 18.00 Trailer; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Poročena z mrtvecem; 22.00 Igra brez obzira; 23.45 Aktualno; 23.50 S pestjo in sabljo; 1.20 Poročila.

17.45 Videostrani; 18.00 Pamet je boljše kot žamet; 18.05 Radovedni taček; 18.15 Miško-lin; 18.25 Poletna noč; Sužnja Isaura; 19.05 Risanka; 19.18 Vreme; 19.30 Dnevnik; 19.59 Naš utrip; 20.30 Večer z Agatho Christie: Umor v treh dejanjih; 22.05 Dnevnik; 22.20 Poletna noč; Sužnja Isaura.

NE

9.00 Poročila; 9.50 Baka - ljudje v deževnem gozdu; 14.35 S teboj je življenje lahko; 16.10 Poročila za otroke; 16.20 Risanka; 16.45 Zaklad v nikogaršnji zemlji; 18.30 X-razsežno; 19.20 Žrebanje lota; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Večer s pevcem Pavarottijem; 22.50 Sedmero življenj dr. B..

9.00 Poročila; 9.55 Čudež Paladio; 13.25 Športno popoldne; 17.40 Klub seniorjev; 18.00 Mi; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.48 Hiša zakladov, Avstrija; 20.15 Kraj dejanja; 22.00 Casanova; 23.50 Aktualno; 23.55 Šport; 0.00 Čikago 19.30.

10.20 Oliver Twist; 10.50 Cagney in Lacey; 11.35 Alpski večer; 12.00 Kmetijska oddaja; 16.30 Videostrani; 17.35 Kri iz Sarkofaga; 19.19 Videostrani; 19.30 Dnevnik; 20.05 Večerni zvonovi; 21.10 Zdravo; 23.00 Informativna oddaja za goste iz tujine; 23.05 Videostrani.

PO

10.30 Vsakdanja zgodba; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Dennis; 17.30 Kamen Marka Pola; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.30 Bogati in revni; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Magnum; 22.00 Paralele; 23.15 The Munsters; Aktualno.

16.00 Wurlitzer; 17.00 Čudovita Jeannie; 17.30 Škotska - potovanje h vrtovom in graščinam; 18.00 Lindenstraße; 19.00 Čas v sliki; Znanje danes; 20.15 Hotel; 21.00 Novo v kinu; 21.15 Šiling; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.22 "...In v puščavi ognjeni steber"; 23.15 Gustav Mahler: sinfonija.

16.50 Videostrani; 18.15 Radovedni taček; 18.35 Mala Nada; 19.05 Risanka; 19.19 Videostrani; 19.30 Dnevnik; 20.05 Joe Wilson; 20.55 Gnezda kožokrilcev; 21.45 Dnevnik; 22.00 Poletna noč; Sužnja Isaura; Informativna oddaja za goste; Tudi takšni se rodijo; 1.00 Videostrani.

TO

10.30 S teboj je življenje lahko; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Viki in silaki; 17.30 Oddaja z miško; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.30 Bogati in revni; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Baka - ljudje v deževnem gozdu; 21.07 Kraj srečanja Beograd; 22.30 Telefon Butterfild; Trmoglavec.

16.00 Wurlitzer; 17.00 Svet v plesu; 17.30 Orientacija; 18.00 Superfilp; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Zveneca Avstrija; 21.07 Zunanje-politični report; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Klub 2.

17.20 Videostrani; 17.35 Poletna noč; Sužnja Isaura; Tudi takšni se rodijo; 18.45 Pamet je boljše kot žamet; 18.50 Srečanje s slikarjem; 19.05 Risanka; 19.19 Videostrani; 19.30 Dnevnik; 20.05 Deana Leskovar-Spadijer; Neko življenje; 21.50 Dnevnik; 22.05 Poletna noč.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10-19.00

Sreda, 3. 8.
Narodno-zabavna
glasba
Večerna 21.00-22.00
Rož-Podjuna-Zilja

Petek, 5. 8.
Literarno-glasbena
oddaja: T. Partljič: Hotel
sem prijeto sonce

Sobota, 6. 8.
Duhovni nagovor
(J. Valeško)
Voščila (D. Urschitz)

Nedelja, 7. 8.
„Amore, amore“ -
nove skladbe ansambla
Rendez-vous

Ponedeljek, 8. 8.
Začelo se je
nogometno prvenstvo -
prvi rezultati,
prvi komentarji

Torek, 9. 8.
Halo, prijatelji!
Partnerski magazin

Balada o kozi

5. avgusta 1988

Tone Partljič - Balada o kozi: Lahkotno poletno čtivo nam bo nudil priznani slovenski satirik Tone Partljič - vsi občudujejo plemenite živali, ki jih človek čista zaradi značilnih sposobnosti. Leva občuduje in ga ima za kralja, nekatere živali ima za posebno pametne, spet druge za posebno spretno. V tem oziru, tako nam bo povedal satirik, se kozi godi velika krivica, saj jo imajo vsi le za neumno kozo. Koz, katero nam bo predstavil satirik Partljič - posnetek z avtorjem je z branja slovenskih pisateljev v Globasnici - pa je čisto drugačna. Navsezadnje si je treba postaviti vprašanje: Ali nismo mi, ki imamo kozo za neumno, le nespametni osli?

Bodočnost doraščajočih?

Torek, 9. 8. 1988, TV A1, 20.15 - 2. del oddaje o Pigmejcih, ki živijo v pragozdovih vzhodnega Kameruna, ne prikazuje zgolj vsakodnevnega življenja na primeru družine, katera pričakuje naraščaj, temveč nakazuje tudi perspektive za bodočnost doraščajoče generacije v pragozdu.

Sredi jate

Sreda, 3. 8. 1988, TV A1, 20.15 - Nova tehnika snemanja omogoča gledalcu na televizijskih zaslonih, da poleti z jato ptic, npr. z divjimi racami nad oblaki sredi škorkelj, ki so na poti proti jugu. Posnetki so iz delavnice televizijske postaje BBC.

Karneval 88

Sobota, 6. 8. 1988, TV A1, 23.00 - Vsi, ki so zamudili poletni karneval v Vrbi ob Vrbskem jezeru, imajo priložnost, da vsaj del zamujenega nadoknadijo ob televiziji. Bodo prikazali tudi senčno stran karnevala, ki ni potekal ravno najbolj mirno?

„Pisma mrtvega človeka“

Petek, 5. 8. 1988, TV LJ1, 0.00 - Po nuklearni vojni se preživeli zatečejo v podzemeljsko zaklonišče. Med njimi je tudi znanstvenik, Nobelov nagajenec, ki je s svojimi izumi doprinesel k izbruhu katastrofe. Zato je v žarišču pozornosti. Njegova žena se bori s smrtjo, sam piše pisma izginulemu sinu. V drugem zatočišču zdravniki pregledujejo obolele otroke in jih nameravajo prepustiti usodi. Znanstvenik na črnem trgu priskrbi zdravila za svojo ženo, ki medtem umre. Odslej se posveča mladim in jim skuša obuditi upanje v prihodnost.

Zgodba je postavljena v nedoločeno okolje in čas. Černobilska nesreča, do katere je prišlo le mesec dni po koncu snemanja, je prispevala svoj delež k aktualnosti tega filma. Film je vsekakor izraz sovjetske perestrojke, ki na vseh ravneh omogoča nove izzive. Režiral ga je Konstantin Lopušanski.

Eksodus

Ponedeljek, 8. 8. 1988, TV A2, 22.22 - Šele po zmagi nad nacizmom so postale znane strahotne posledice velike morije: umorjenih je bilo 6 milijonov Židov. Zastavilo pa se je vprašanje, kaj bo s preživeli? Kdo jim bo nudil zatočišče in potrebno pomoč?

Paralele

Ponedeljek, 8. 8. 1988, TV A1, 22.00 - Michael Scharang in Aleksander Marodič sta napisala knjižno predlogo za televizijsko produkcijo „Paralele“, ki je nastala v sodelovanju med RTV Ljubljana in Avstrijsko radiotelevizijo. Gre za sodelovanje v slovenskem podjetju.

D. Kaye v vlogi dvojčkov

Sreda, 3. 8. 1988, TV LJ1, 20.05 - Ko se je Danny Kaye uveljavil kot priljubljeni komik, si je njegov producent Samuel Goldwin zamislil, kako bi občudovalce kar najbolj razveselil. „Čudežna“ kamera je omogočila, da se pojavi v dvojni vlogi - kar najbolj različnih bratov dvojčkov. Danny Kaye štev. 1 igra razuzdanega in prešernega plesalca v nočnem lokalu. Le-tega pa umorijo. Danny Kaye štev. 2 je pravi knjižni molj, ki ga straši bratov duh. Ko se zaljubi v lepo knjižničarko, ga bratov duh pokliče na pomoč, saj se morilec lahko maščuje le tako, da še naprej nastopa v svojem klubu. Ker knjižni molj nima potrebnih spretnosti, se vanj naseli duh dvojčka, ki ga sem ter tja pusti na cedilu. To se rado dogaja takrat, ko se nanj spravijo morilci, ki ne morejo doumeti, da se je mrtvi vrnil.

Casanova 70 Otok Tonga

Nedelja, 7. 8. 1988, TV A2, 22.00 - Polkovnik Andrea Rossi-Colombetti, kateremu padajo ženske okrog vratu, zaspi pri striptizu njemu vdane ženske. Psihiater, katerega obišče, mu svetuje vzdržnost. Le-to pa je po mnenju polkovnika nezaslišano in pod častjo.

Petek, 5. 8. 1988, TV LJ1, 21.50 - Po sedmih dnevih plovbe na krilih vetra se je Aspasia Alpha zasedla v pristanu Nuku Alofa, prestolnici poslednje kraljevine južnih morij, otočja Tonga, kjer živi majhen, vendar ponosen narod s slikovitimi običaji. Film je primeren za tople avgustove večer.

SAK zdaj pričakuje Donawitz!

**SLOVENSKI
VESTNIK**
ŠPORT

Sobotna pokalna tekma z Matreijem ni pritegnila veliko gledalcev. Zato si SAK želi za spopad z drugoligašem Donawitzem močno podporo navijačev.

Če bi Slovenski atletski klub ne bil dovolj samozavesten, bi ga bile morale okolišine pred pokalno tekmo z Matreijem spraviti ob živce. Prvič po dolgih letih je moral nastopiti brez dosedanjega kapetana Marjana Velika, povrh pa se je poškodovale še standardni libro Peter Stern. Predznaki torej, ki so gotovo povzročali skrb vsem, saj je bilo poleg tega tudi že jasno, da se je Kristijan Wölbl pridružil Pliberku in da za SAK ne bo igral. Isto velja tudi za dr. Ivana Ramšaka, ki se je Pliberčanom pridružil že lani kot igralec in trener. S tem je razveljavljena odločitev okrajnega sodišča v Železni Kapli, ki je igralcema najprej prepovedalo igrati za Pliberk.

Toda zmotil se je, kdor je pričakoval panično igro slovenskih nogometašev. Obrambi pod vodstvom bratov Sadjak, novega kapetana Miha Kreutzja in s pazljivim Aleksandrom Čertovom, predvsem pa z odličnim vratarjem Dalanovičem, je že kar na začetku uspelo umiriti igro. Seveda pa je treba priznati, da so bili napadalci in vezni igralci neuspešni, ter da so bili gostje v prvem polčasu močnejši od igralcev SAK. Tako tudi ni čudno, da je Matrei tik pred odmorom iz klasičnega protinapada povedel z 1:0. Samo pol minute prej pa bi lahko vodil SAK, toda prečka je zadetek preprečila.

V drugem polčasu je Burgerja zamenjal Gorenšek,

Jagodič pa sicer izvrstnega Kunčiča – in tekma se je prevesila v prid SAK. Junak srečanja je bil kajpada nevarni napadalec Arthur Hanser, brez katerega bi igra zvedenela. Toda Hanser je v 74. minuti izkoristil nejasen položaj pred golom Matreija in izenačil – 1:1 in podaljšek.

Tudi v tem delu igre je bil osrednji igralec na igrišču Hanser. V 102. minuti je iz ostrega kota sijajno podal žogo pred vrata, kjer je Werner Gorenšek z lahkoto premagal sicer izvrstnega vratarja Matreija. Dve minuti pred koncem podaljška pa je imel Hanser svoj solo-prodor, preigral je nekaj branilcev, tako da ga je naposled nasprotnik lahko zaustavil le še s prekrškom v kazenskem prostoru. Enajstmetrovko, ki jo je odločil sodnik, pa je čisto zanesljivo izkoristil Mladen Jovičević. Končni rezultat torej 3:1 za SAK in uvrstitev v drugo kolo pokalnega prvenstva, kjer slovenski nogometaši pričakujejo drugoligaša iz Donawitza.

Prav naslednja tekma pa utegne biti spet zelo zanimiva in napeta. SAK je na vsak način tudi letos odločen nadaljevati svojo uspešno serijo v pokalnem tekmovanju, poleg tega pa je Donawitz trenutno v slabi formi, saj je v drugi diviziji osvojil šele dve točki. Kljub temu pa SAK naproša vse prijatelje in ljubitelje nogometa, da ga podprejo, ko bo treba premagati Donawitz!

To je novi SAK: (zadaj) Pasterk, Waldhauser, Jagodič, L. Sadjak, Kert, Lušnik, Hanser, Kunčič, Čertov, (spredaj) Blajs, Dalanovič, Jovičević, Burger, F. Sadjak, Gorenšek, Kreutz, Galo.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Silvo Kovač

Šahovska naloga št. 47

KASPARJAN / STUDIJA

Materialna prednost je na strani črnega, vendar pa je črni kralj v nerodnem položaju ob robu šahovnice.

Beli, ki je na potezi v poziciji na diagramu, bo to poizkušal izkoristiti s svojima figurama ob pomoči kmetov.

Zanimivo reševanje naloge v blokirani poziciji bo reševalce obogatilo z novimi spoznanji na črno-belih poljih.

Rešitev naloge št. 46

Po dvojni grožnji belega sledi tudi dvojna parada Aronjina. S potezo **1...e4!** črni zapira diagonalo b1-h7, obenem pa odpira lovca na polju d6 črno diagonalno h2-b8. Simagin je uvidel, da z napadom ne bo uspel in se je po izsiljenem **2. Da4: Lh2: + 3. Kh1 Lg3+** zadovoljil z večnim šahom.

TERMINI

NOGOMET

Sobota, 6. 8. 1988: Pliberk – Rapid Lienz (Šmihel, 18), Klopj – Dobrla vas (18.15), Delach – Šentjakob (16), KAC – Sele (18), Reichenfels – Globasnica (18), Železna Kapla – Grebini (18).

Nedelja, 7. 8. 1988: SAK – Mölital (18.15), Žitara vas – Liebenfels (18), Bilčovs – Radenthein (18.15).

KROS-TEK

Nedelja, 14. 8. 1988: 4. mednarodni kros-tek na Stari grad (Loče, 10).

Mihi Kunčič (levo) se je predstavil z dobro irgo.

Slike: Mohar

Avstrijski nogometni pokal – 2. kolo

SAK – Donawitz

torek, 16. 8. 1988 ob 17.15 – ASV-igrišče

SAK ima novo predsedstvo

Ker dosedanji predsednik SAK Ciril Stern zaradi službenih razlogov ni mogel več opravljati funkcije predsednika Slovenskega atletskega kluba, pa tudi zato, ker je dosedanji blagajnik Vinko Wieser po petih letih vestnega dela v prid klubu odstopil, je SAK sklical za petek svoj izredni občni zbor. V svojem poročilu je Ciril Stern z zadovoljstvom ugotovil, da je SAK razvijal in podpiral športno dejavnost med slovenskimi mladinci ter da je tudi uveljavil slovenski šport v širši avstrijski javnosti. Hkrati pa je Stern tudi pozval obe osrednji organizaciji in slovenska podjetja, da bi klubu pomagala pri nadaljnjem delovanju.

Tudi sekcijski vodja Albin Waldhauser je lahko poročal o uspešnem delovanju kluba v zadnjem mandatnem obdobju, hkrati pa opozoril

tudi na težavne naloge, ki ga še čakajo. Dosedanji tajnik dr. Roland Grile pa je poročal, da je SAK zdaj vendarle privolil v prestop Wölbla in Ramšaka k Pliberku. Ob koncu je bil izvoljen nov odbor: predsednik je dr. Roland Grile (namestnika:

Andrej Kummer, Matevž Wieser), tajnik je Silvo Kummer (Eda Velik), blagajnik Marko Kristof (Milan Blažej), odborniki pa so še Nužej Lampichler, Lenart Katz, Albin Waldhauser, Karl Kulmež in Gusti Serajnik.

Prejšnji in sedanji predsednik SAK: Ciril Stern in Roland Grile